EVALUERING AV SYSTEM FOR KVALITETSSIKRING

ved

Norges musikkhøgskole

Rapport fra

Sakkyndig komité

Knut Brautaset

Kirsten Hofgaard Lycke

Hanne Foss Hansen

Julia Holte Sempler

1 BAKGRUNN OG GRUNNLAG FOR VURDERINGEN 3
1.1 Bakgrunn 3
1.2 Kort beskrivelse av institusjonen 3
1.3 Grunnlaget for vurderingen 4
1.4 Organisering av rapporten 4
2 VURDERINGER BASERT PÅ EVALUERINGSKRITERIENE 5
2.1 Studiekvalitet og institusjonens strategiske arbeid 6
2.2 Mål for kvalitetsarbeidet 7
2.3 Forankring av kvalitetsarbeidet 9
2.4 Organisering av kvalitetsarbeidet 11
2.5 Innhenting og behandling av data og informasjon 15
2.6 Analyse av informasjonen og vurdering av måloppnåelse 18
2.7 Bruk av resultatene 20
2.8 Hvordan kvalitetsarbeidet bidrar til ressursstyring og prioriteringer 22
2.9 Studentenes medvirkning og fokus på det totale arbeidsmiljø 24
2.10 Rapport om kvalitetsarbeidet 26
3 SAMMENFATTENDE VURDERING 28
3.1 Systemets strukturelle oppbygging 28
3.2 Dokumentasjonen systemet frambringer 29
3.3 Institusjonens egen evaluering av utdanningskvaliteten 30
4 KONKLUSJON 31
4.1 Har Norges musikkhøgskole et tilfredsstilende system for kvalitetssikring? 31
4.2 Komiteens påpekning av områder for videre utvikling 31
5 APPENDIKS 33
5.1 Sakkyndig komité 33
5.2 Komiteens mandat 33
5.3 Evalueringskriterier 34
5.4 Dokumentasjon fra Norges musikkhøgskole 34

1 BAKGRUNN OG GRUNNLAG FOR VURDERINGEN

1.1 Bakgrunn

Fra 01.01.2004 er alle akkrediterte norske institusjoner for høgre utdanning pålagt å ha et system for kvalitetssikring. Formålet med et kvalitetssikringssystem er å sikre at utdanningsvirksomheten holder høg kvalitet og er i utvikling mot videre forbedringer. Det er utdanningsinstitusjonene selv som ut fra egen størrelse og faglig profil bestemmer hvordan system for kvalitetssikring skal utformes.

I henhold til *Forskrift om akkreditering, evaluering og godkjenning etter lov om universiteter og høgskoler og lov om private høgskoler* fra Utdannings- og forskningsdepartementet skal NOKUT evaluere institusjonenes system for kvalitetssikring minst hvert sjette år. Evalueringen av system for kvalitetssikring ved Norges musikkhøgskole er utført som en slik syklisk evaluering.

1.2 Kort beskrivelse av institusjonen

På sin hjemmeside innleder høgskolen sin presentasjon av institusjonen slik: ”*Norges musikkhøgskole er landets fremste musikkutdanningsinstitusjon. Musikkhøgskolen har gjennom årene bidratt med et solid grunnlag for mange av landets fremste og mest kjente aktører i musikklivet. Høgskolen skal utdanne utøvende og skapende musikere, musikkpedagoger og musikkterapeuter på høgste nivå, være et kunstnerisk kraftsentrum og drive forskning og utviklingsarbeid innen musikkfag.”* Norges musikkhøgskole er en vitenskapelig høgskole med basis i kunstfaget musikk. Med sine 465 studieplasser er høgskolen landets største utdanningsinstitusjon i musikk. Høgskolen er middels stor i europeisk målestokk. Høgskolen tilbyr utdanning på kandidat (4-årig lavere grad), master og Ph.D.-nivå.

Høgskolen presenterer seg med følgende grunnpilarer: utdanning, skapende og utøvende kunstnerisk arbeid, forskning og formidling. Høgskolen tilbyr utøvende utdanning innen et bredt spekter av instrumenter og sjangere. Det legges størst vekt på den klassiske tradisjonen, men folkemusikk og improvisert musikk/jazz er også representert. Høgskolen tilbyr også studier i komposisjon, kirkemusikk, musikkpedagogikk, musikkterapi, korledelse og orkesterledelse.

Blant faglærerne har høgskolen personer med særskilt kompetanse innen utøving, komposisjon, improvisasjon, musikkteori, musikkpedagogikk og musikkterapi. Totalt har institusjonen 149 årsverk, hvorav 115 vitenskapelige/faglige årsverk. Det er ca 140 faste tilsatte i den faglige staben inkludert noen seksårige åremålsstillinger. Ganske mange er fast tilsatt i små stillinger, helt ned til 15 % stilling. Det er ca 60 timelærere med engasjement for et år (og i noen tilfeller kortere). Dette er et relativt stabilt tall fra år til år. I tilegg kommer et antall vikarer, i varierende stillingsomfang, i år ca 20. I tillegg har høgskolen 12 personer tilsatt i stipendiatstillinger.

1.3 Grunnlaget for vurderingen

Utgangspunktet for komiteens vurdering har vært de krav som stilles av Utdannings- og forskningsdepartementet i *Forskrift om akkreditering, evaluering og godkjenning etter lov om universiteter og høgskoler og lov om private høgskoler*:

1. Institusjoner under lov om universiteter og høgskoler og private høyskoler som er akkreditert etter lov om private høyskoler § 10a, skal ha systemer som tilfredsstillende dokumenterer kvalitetssikringsarbeidet og kan avdekke sviktende kvalitet.
2. System for kvalitetssikring skal omfatte alle prosesser som har betydning for studiekvaliteten, fra informasjon overfor mulige søkere til avslutning av studiet. Rutiner for studentevaluering av undervisningen, selvevaluering og institusjonens oppfølging av evalueringer, dokumentasjon av institusjonens arbeid med læringsmiljøet, samt rutiner for kvalitetssikring av nye studietilbud, skal inngå.
3. Institusjonene skal ha rutiner som sikrer kontinuerlige forbedringer av systemet.
4. Organet fastsetter, i samråd med sektoren, kriterier som system for kvalitetssikring skal evalueres i forhold til.

Forut for en hver audit skal institusjonen sende inn dokumentasjon som omfatter presentasjon av institusjonen med organisasjonskart og sentrale plan- og styringsdokumenter, samt en detaljert oversikt over institusjonens kvalitetssikringssystem. Videre skal årsrapport om kvalitetsarbeid og utdanningskvalitet for foregående år og en presentasjon av viktige nøkkeltall om institusjonens virksomhet de tre siste årene sendes inn. Dokumentasjon på kvalitetssikring av de enkelte studietilbud som institusjonen gir, skal gjøres tilgjengelig under institusjonsbesøket.

Dokumentasjonen fra Norges musikkhøgskole omfattet dokumenter som beskriver planer for og utformingen av systemet for kvalitetssikring, strategisk plan og økonomiske styringsdokumenter, forskrift, orienteringer om og beskrivelse av studietilbud, informasjonshefte og informasjon om evaluering for lærere og studenter, foreliggende studentevalueringer av undervisning, studietilbud og læringsmiljø, se appendiks 5.4.

Komiteen har hatt møter i forkant og i løpet av institusjonsbesøket og kontakt via e-post. Rapporten har vært kvalitetssikret for faktiske feil og misforståelser ved henvendelse til Norges musikkhøgskole. Komiteens innstilling er enstemmig.

1.4 Organisering av rapporten

Komiteens innstilling er organisert som følger: Kapitel 2 inneholder komiteens vurderinger av kvalitetssystemet ved Norges musikkhøgskole og er disponert med utgangspunkt i de 10 evalueringskriteriene NOKUT har fastsatt. For hvert kriterium blir det først gitt en kort beskrivelse av hvordan kvalitetssystemet ved høgskolen arter seg i lys av dette kriteriet. Deretter følger komiteens vurdering og konklusjon for samme punkt. I kapitel 3 gis en sammenfattende vurdering av kvalitetssystem i forhold til kravene i forskriften. Komiteens konklusjon og råd til videre utvikling av institusjonens kvalitetsarbeid presenteres i kapitel 4. I appendiks er det redegjort for: sammensetning av sakkyndig komité, komiteens mandat, evalueringskriteriene og samlet oversikt over dokumentasjonen fra Norges musikkhøgskole.

2 VURDERINGER BASERT PÅ EVALUERINGSKRITERIENE

Om NOKUTs evalueringskriterier:
Evalueringskriteriene som ligger til grunn for denne rapporten, gjelder selve system for kvalitetssikring og institusjonens kvalitetsarbeid. De har derfor fokus på sentrale kjennetegn ved et tilfredsstillende system, uten å angi konkrete opplegg og metoder. Det legges vekt på at systemet er helhetlig og ledelsesforankret, at det framskaffer nødvendig informasjon, at informasjonen analyseres og videreformidles til aktuelle ansvars- og ledelsesnivåer, og at det er rutiner for hvordan kunnskap skal omsettes til handling med sikte på forbedring og utvikling. I likhet med institusjonens øvrige styringsredskaper, må også system for kvalitetssikring evalueres internt og utvikles i samsvar med behovene.

Et godt kvalitetssikringssystem er både et styringsinstrument for institusjonen og et praktisk redskap for jevnlige forbedringer i den løpende virksomheten. Systemet bør derfor bygge på rutiner som er nært knyttet til selve læringsprosessene og læringsmiljøet, og som motiverer og drar de ansatte og studentene med i arbeidet. Kvalitetsarbeidet bør ikke reduseres til kun rutiner for ettersyn og kontroll.

Komiteens overordnede merknader:
Norges musikkhøgskole er en vitenskapelig høgskole av en særegen karakter, hvor utdanning av skapende og utøvende kunstnere står sentralt. Det er lange tradisjoner for undervisning blant musikkutøvere. Denne tradisjonen i betydelig omfang preget av én til én undervisning og sterke bånd mellom lærer og student. Undervisningen kan således sies å ha vært sterkt preget av lukkede rom, hvor tillit mellom lærer og den enkelte student har vært sentralt. Et institusjonelt felles ansvar for undervisning, med erfaringsutveksling og åpne diskusjoner er av nyere dato. Mange av studentene søker seg også til institusjonen nettopp for å undervises av én eller flere enkeltlærere. Én til én undervisning vil fortsatt være den sentrale undervisningsformen ved høgskolen når det gjelder hovedinstrument. For øvrig benyttes varierte undervisnings- og læringsformer tilpasset fag og studier.

Studentene har alle gått igjennom opptaksprøver for å bli studenter ved høgskolen. Konkurransen om studieplassene er relativt høy, og studentene har alle måttet satse mye tid for å komme inn. Studiene er også preget av hardt arbeidspress og mye individuell øving. Dette gir noen utfordringer i forhold til læringsmiljø og studentdeltakelse i kvalitetsarbeid. Selv om studentene er sterkt motivert for å starte sine studier og jobber hardt underveis, er de ikke nødvendigvis like opptatt av å fullføre studiene. Dersom de får viktige og fremtidsrettede engasjementer underveis, kan studentene hoppe av selv i avslutningen av studiene uten å fullføre. På arbeidsmarkedet for utøvende kunstnere legges det vekt på kunstnerisk kvalitet, men ikke på eksamenspapirer. I dagens finansieringssystem vil institusjonen således ”straffes” selv der den i høy grad har bidratt til å utvikle meget dyktige utøvere.

På denne bakgrunn har komiteen forståelse for at et system for å sikre og utvikle utdanningskvaliteten innføres skrittvis ved institusjonen. Dels er det viktig at tilliten mellom faglærer og student ikke forstyrres, dels er det viktig at systemet aksepteres blant skolens lærere. Høgskolen har valgt å fokusere utviklingsaspektet, framfor kontrollaspektet i sitt system. De har også valgt å omtale dette som et system for sikring og utvikling av utdanningskvalitet. I denne rapporten benyttes høgskolens terminologi for å beskrive deres system for kvalitetssikring og kvalitetsutvikling, mens begrepet ”system for kvalitetssikring” benyttes når det er snakk om slike systemer generelt og/eller NOKUTs kriterier.

Norges musikkhøgskole er en liten institusjon hvor de ansatte kjenner hverandre godt, og hvor lærerne kjenner sine studenter svært godt. Ledelsen har også stor synlighet blant studentene. I

dette miljøet har studenter og lærere mange uformelle kanaler hvor ad hoc problemer kan løses. Komiteen fikk også det inntrykk at studentene forventet at de hver for seg skulle kunne få raske løsninger dersom de ønsket endringer i oppsatte planer eller hadde andre problemer. For studieadministrasjonen ble det noen ganger vanskelig å følge opp den enkelte så raskt som forventet. De ansatte la for dagen en holdning preget av omtanke og omsorg for institusjonens studenter, og komiteen fikk det inntrykk at ulike ad hoc henvendelser ble tatt på alvor og løsninger funnet.

2.1 Studiekvalitet og institusjonens strategiske arbeid

Evalueringskriterium:
Ved evaluering av system for kvalitetssikring vil det bli lagt vekt på at systemet omfatter hvordan arbeidet med studiekvalitet inngår som en del av institusjonens strategiske arbeid.

Kort beskrivelse:
I sin strategiske plan fra 2003-2007 framsetter Norges musikkhøgskole sin visjon som et ønske om å bli anerkjent som en av de fremste institusjonene innen høyere musikkutdanning i Europa.

Høgskolen slår fast at de for å nå denne visjonen må ha: gode studenter, gode studier, gode lærere, god kunstnerisk virksomhet, god forskning og gode hjelpere. Videre slår høgskolen fast at de for å virkeliggjøre sin visjon må ha et rikt nettverk og en åpen kontakt med samfunnet. Dette spesifiseres til gode samarbeidspartnere og gode økonomiske rammer og muligheter. Høgskolen søker også aktivt å opprettholde et godt kontaktnett.

Kvaliteten på lærernes arbeid vurderes som sentralt, og strategier for styrking av kompetanse og rekruttering er derfor viktige. Videre trekkes kvaliteten på studietilbudene fram, slik at høgskolen skal være et attraktivt studiested så vel nasjonalt som internasjonalt. Den internasjonale rekrutteringen skal styrkes gjennom bedre tilrettelegging av studiene og økt internasjonal markedsføring. En godt fungerende organisasjon vektlegges også, og videreutvikling av styringsstrukturer og administrative strukturer er vesentlige. Til sist framholdes gode relasjoner til faglige og politiske miljøer som en viktig strategi. Høgskolen vil målrette sin innsats langs disse linjene med grunnlag i Kvalitetsreformen for høyere utdanning.

Institusjonen har nettopp justert og endret flere av sine studieprogram og har ingen umiddelbare planer om å utvikle nye. Utviklingsarbeidet ble gjort av et bredt sammensatt utvalg nedsatt for å gjennomgå studieporteføljen. Studieprogrammene ved Norges musikkhøgskole ligger normalt fast over relativt lang tid. Kvalitetssikring av nye studieprogram foretas ved at forslaget sendes til intern høring i alle høgskolens fagmiljøer og drøftes deretter i Studieutvalget. Det foretas ingen ekstern høring. Alle nye studieprogram vedtas av styret.

Vurdering:
Norges musikkhøgskolens strategiplan ble skrevet før høgskolen vedtok sitt system for sikring og utvikling av utdanningskvalitet. Strategisk plan 2003-2007 er likevel gjennomsyret av et sterkt fokus på studiekvalitet. Satsingen på god utdanningskvalitet kommer inn på flere steder i institusjonens strategi. Å kunne tilby de beste lærerne, å videreutvikle studietilbudene og rekruttere gode studenter er sentrale elementer i institusjonens strategier for å nå visjonen om å bli anerkjent som en av de fremste institusjonene innen høyere musikkutdanning i Europa.

Gjennom besøket på institusjonen fikk komiteen inntrykk av at strategisk satsing på utdanningskvalitet også var nedfelt som en bevisst del av hverdagen ved Norges musikkhøgskole.

Det er komiteens inntrykk at høgskolen er kommet langt i sitt kvalitetsarbeid rettet mot studentene. Implementeringen av kvalitetsarbeidet rettet mot personalet er ikke kommet like langt, noe ledelsen er klar over og følger opp. Komiteen fikk imidlertid det inntrykk at både strategier og vilje til å satse på systematisk personalutvikling og rekruttering fantes. Høgskolen har måttet ta til dels tøffe økonomiske nedskjæringer over en to års periode, og den stramme økonomiske situasjonen legger begrensninger på aktiviteten. Det er et bevisst valg at undervisningen så langt råd er skal skjermes fra nedskjæringene.

Konklusjon:
Det er komiteens inntrykk at arbeidet med utdanningskvalitet på en tilfredsstillende måte inngår som en del av institusjonens strategiske arbeid.

2.2 Mål for kvalitetsarbeidet

Evalueringskriterium:
Ved evaluering av system for kvalitetssikring vil det bli lagt vekt på at systemet omfatter institusjonens definerte mål for kvalitetsarbeidet.

Kort beskrivelse:
I *Handlingsplan for utdanningskvalitet ved Norges musikkhøgskole* er målene for kvalitetsarbeidet formulert slik:

- *"Norges musikkhøgskole skal ha høy kvalitet på utdanningstilbudene og et godt læringsmiljø*
- *Norges musikkhøgskole vil arbeide kontinuerlig, systematisk og konkret med sikring og utvikling av utdanningskvaliteten*
- *Arbeidet med utdanningskvalitet bør involvere alle som er en del av institusjonen*
- *Norges musikkhøgskole vil i sitt arbeid med utdanningskvalitet kontinuerlig reflektere over spørsmål knyttet til virksomhetens relevans"*

System for sikring og utvikling av utdanningskvalitet ved Norges musikkhøgskole (NMH) ble vedtatt av styret ved høgskolen 18.12.03. Formålet beskrives slik: " *NMH har som mål å bli anerkjent som en av de fremste institusjonene innen høyere musikkutdanning i Europa. I dette ligger det ikke bare et mål om at de studentene som utdannes skal ha ferdigheter og kunnskaper på høyde med de beste ved andre utdanningsinstitusjoner, men også at de strukturene og prosessene som preger arbeid og studium ved NMH skal ha høy kvalitet og derigjennom bidra til resultatkvaliteten."*

System for kvalitetssikring skal sikre at det gjennomføres beskrivelser og vurderinger innenfor seks avgjørende felt. I *"System for sikring og utvikling av utdanningskvalitet ved Norges musikkhøgskole"* redegjøres det for viktigheten av disse feltene. Videre beskrives hva kvalitetssikringen innebærer på det gjeldende feltet og hva som praktisk skal gjennomføres, hvem som har administrativt ansvar og hvem som har ansvar for vurdering og eventuelle tiltak. Det er også angitt tidsfrister der dette er aktuelt. Beskrivelsene er ikke formulert som operasjonelle mål for kvalitetsarbeidet. De gjengis likevel for å vise hvordan de overordnede målene i kvalitetsarbeidet brytes ned til et operasjonelt nivå.

1. Søkere, søknadsprosedyre og opptak:
Hvert utdanningstilbud og NMH som helhet er avhengig av at det til enhver tid er et tilstrekkelig antall kvalifiserte søkere. Kvalitetssikringen innebærer en årlig vurdering av søkertall til ulike studier og på ulike instrumenter. I vurderingen skal det tas stilling til om tilgangen er tilfredsstillende eller ikke. Der det vises svikt i søkertilgangen, må det vurderes hvilke tiltak NMH kan gjøre for å bedre søkingen. Opptak til studiene skjer gjennom opptaksprøver. Prøvene må

være relevante, og egnet til å velge ut de som er best kvalifisert til et studium ved NMH. Kvalitetssikringen innebærer en årlig vurdering av alle ledd av opptaksprøven.

2. Studietilbud

Det må sikres at NMH har relevante studietilbud, inkludert etterutdanning. Beslutninger om nye tilbud, eventuelt avvikling av eksisterende tilbud, og beslutninger om dimensjonering av tilbudene må tas på grunnlag av oversikter og vurderinger, der arbeidsmarkedets behov og institusjonens behov for levedyktige miljø må inngå som deler av et vurderingsgrunnlag. Kvalitetssikringen innebærer at det skal gjøres en årlig vurdering av institusjonens studieporteføljе, med vekt på tilpasning til arbeidsmarkedet, søkertilgang, evalueringer, endringsbehov o.l.

Opphold ved andre, utenlandske musikkutdanningsinstitusjoner er en viktig del av utdanningen ved NMH for stadig flere studenter. NMH tar også årlig i mot en rekke utenlandske studenter for studieopphold fra 3 – 10 måneder. Kvalitetssikringen innebærer at det skal gjøres en årlig vurdering av utvekslingsvirksomheten. Alle studenter som har vært på utveksling, både inn- og utreisende, skal gi en evaluering av oppholdet. Den årlige vurderingen skal bygge bl.a. på disse evalueringene, og skal omfatte en vurdering av hvilke utdanningsinstitusjoner NMH skal ha avtaler med.

3. Studentevaluering av studier og undervisning

Studentenes evaluering av studietilbud og studier er et hovedelement i den informasjonen kvalitetssikringen skal bygge på. NMH skal årlig gjennomføre følgende typer studentevaluering.

- Studentevaluering av studietilbud og læringsmiljø: Hvert år gjennomføres det en spørreundersøkelse bland studenter som avslutter en avdeling eller et studium, hvor det fokuseres på relevans og sammenheng i studietilbudet og på studentenes opplevelse av læringsmiljøet.
- Årlig studentevaluering av undervisning: Den årlige studentevalueringen er en spørreskjemaevaluering hvor studentene blir bedt om å evaluere sentrale sider ved undervisningens kvalitet. Selv om det i enkelte tilfeller er snakk om små studentkull, er det vesentlig å koble evalueringen til studium og instrument.
- Kontinuerlig studentevaluering av undervisning: Alle lærere har ansvar for å gi sine studenter mulighet til å gjennomføre evaluering av undervisningen. Hva som skal evalueres og hvordan evalueringen skal foregå vurderes av den enkelte lærer i samråd med studentene.

4. Studenter og gjennomføring av studier

At studenter gjennomfører studier er viktig både for studentene og NMH. Det er derfor nødvendig å utnytte oversikter over studiegjennomføring i alle studietilbud for å vurdere om dette utvikler seg tilfredsstillende, eller om det må settes inn tiltak. Kvalitetssikringen av studiegjennomføringen innebærer at det årlig skal gjøres en vurdering av utviklingen av studenttall, studiepoeng, studiegjennomføring og resultater (karakterer), og anbefale eventuelle tiltak. Kvalitetssikringen av eksamensavviklingen innebærer at det årlig skal gjøres en evaluering av eksamensprøvens relevans, innhold, form og praktisk gjennomføring

5. Fagpersonalets kompetanse

Norges musikkhøgskoles studietilbud er i kontinuerlig utvikling. Dette krever også et sterkt fokus på fagpersonalets kompetanse. Kvalitetssikringen av det faste faglige personalet innebærer at det årlig skal gjøres en vurdering av utvikling og endringsbehov i personalets kompetanse, sammenholdt med planlagt studieaktivitet. Doktorgradsprogrammet og stipendprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid har betydning for rekruttering av fagpersonale, både for NMH og nasjonalt. Kvalitetssikringen innebærer at det årlig skal gjøres en vurdering av de to programmenes relevans i rekruttering av fagpersonale til høyere musikkundervisning.

6. Læringsmiljø: Lokaler og utstyr

Læringsmiljøutvalget skal årlig avlegge en rapport for arbeidet innenfor sitt mandat. Rapporten skal gi en oversikt over og en vurdering av status for arbeidet med læringsmiljøet. Biblioteket forvalter et sentralt område av NMHs studiemateriale, i sin samling av noter, lydfestinger og bøker. Kvalitetssikringen innebærer at det årlig skal gjøres en vurdering av om samlinger og bibliotektilbud for øvrig er relevante og tilfredsstillende i forhold til behov relatert til studietilbud, studenter og fagpersonale.

I tillegg til disse seks sentrale feltene redegjøres det i *"System for sikring og utvikling av utdanningskvalitet ved Norges musikkhøgskole"* også om kvalitetssikring i forhold til følgende områder:

- Styringsordning og styringsorganer
- Administrative stillings- og funksjonsbeskrivelser
- Lover, forskrifter, regler og retningslinjer
- Rutinebeskrivelser

Vurdering:

System for sikring og utvikling av utdanningskvalitet ved Norges musikkhøgskole henviser til høgskolens strategiske plan og de overordnede mål og strategier som der finns. Høgskolen formulerte sine overordnede mål for kvalitetsarbeidet i sin handlingsplan for studiekvalitet som gikk forut for utarbeidelsen av det konkrete systemet. Komiteen finner målene på dette overordnede nivået fullt ut er tilfredsstillende.

Besøket på institusjonen gav også inntrykk av at viktigheten av en aktiv satsing på studiekvalitet var forstått og akseptert på institusjonen. Dette kom til uttrykk gjennom et sterkt fokus på undervisning og utviklingen av studieprogram, samt en generell omsorg for studentene uttrykt av alle ansatte komiteen møtte.

Målene er overordnede. Som beskrivelsen ovenfor viser, er det definert oppgaver og ansvar for det operasjonelle nivået. Komiteen vil anbefale institusjonen å definere noen mer operative delmål. Komiteen fikk inntrykk av at en slik tankegang fantes både hos ledelsen og hos Studieutvalgets underutvalg for utdanningskvalitet. Klare og skriftlig formulerte operative mål vil gi institusjonen bedre mulighet til å vurdere hva som er oppnådd i inneværende periode, samt synliggjøre hva som er de viktigste delmål for kommende periode. Dette vil kunne være nyttig for oppfølgingen av kvalitetsarbeidet på ulike nivå i organisasjonen.

Konklusjon:

De overordnede mål for kvalitetsarbeidet gir klart uttrykk for hva høgskolens ønsker å oppnå. Det er også komiteens inntrykk at fokus på utdanningskvalitet er forstått og akseptert blant alle ansatte i institusjonen. Imidlertid savner komiteen klart definerte og målbare delmål for kvalitetsarbeidet.

2.3 Forankring av kvalitetsarbeidet

Evalueringskriterium:

Ved evaluering av system for kvalitetssikring vil det bli lagt vekt på at systemet omfatter forankring av kvalitetsarbeidet i ledelsen på alle nivå i organisasjonen.

Kort beskrivelse:

Kvalitetsarbeidet er på øverste nivå forankret i styret. Styre har nedsatt et Studieutvalg som er et rådgivende utvalg for styret i utdanningsspørsmål. Styret har også delegert mye av ansvaret for utdanningsvirksomheten til dette utvalget, se nærmere omtale av utvalget i kapitel 2.4. Det daglige

kvalitetsarbeidet er forankret i institusjonens toppledelse. Rektor er styrets leder og leder av Studieutvalget, og har derigjennom en sentral rolle i det daglige kvalitetsarbeidet. Prorektor bistår rektor i kvalitetsarbeidet og er også medlem av Studieutvalget. Administrerende direktør har det øverste ansvar for økonomi og administrasjon og ansvar for at styret årlig får en samlet rapport med vurdering av utdanningskvaliteten og forslag til tiltak.

Studiesjefen har et administrativt ansvar for at det utvikles grunnlagsmateriale for vurderinger og rapporter. Studiesjef og rektor deler ansvaret for å følge opp lærere som får dårlige evalueringer, se nærmere beskrivelse i 2.7. Studiesjefen har ansvar for å fordele lærernes undervisning på ulike studieprogram.

Norges musikkhøgskole har tre institutter med instituttstyrer og instituttledere. Instituttstyrene har ansvar for faglig profilering av instituttene og skal foreslå og uttale seg om saker som er vesentlige for skolens drift med spesiell vekt på saker knyttet til instituttet. Instituttlederne har fast plass i Studieutvalget og representerer en viktig link mellom utvalget og fagmiljøene. Dersom lærerne opplever noe som problematisk, kan de gå til instituttleder, eller til personalseksjonen. Instituttlederne kan foreslå fordeling av lærernes undervisning overfor studiesjefen. Instituttene har delegerte økonomiske rammer (80-150.000 kr). Alle tilsatte tilbys medarbeidersamtale med instituttleder, prorektor eller rektor. Medarbeidersamtaler er frivillig.

Instituttene er igjen organisert i fagråd eller grupper med hver sin leder. Fagrådene/gruppene skal samordne arbeidet, diskutere fagenes profil i de ulike studiene og initiere kurs og seminarer. Undervisningen koordineres i samråd mellom fagråd og studieadministrasjonen. Fagrådsleder/gruppeleder er lederstillinger av faglig karakter og innebærer ikke økonomisk ansvar eller personalansvar.

Studieprogrammene sorterer administrativt under studiesjefen, og hører ikke inn under instituttene. Som studentenes kontaktpersoner på mellomnivået i organisasjonen er det opprettet stillinger som studiekontakter.

Vurdering:
Kvalitetsarbeidet er sterkt forankret i toppledelsen på institusjonen. Rektor, prorektor og direktør hadde stor tillit i organisasjonen for sin ledelse av kvalitetsarbeidet.

Instituttlederne er involvert i kvalitetsarbeidet, men synes selv de har for lite ansvar, og at flere saker kunne vært delegert til instituttnivået. Fagrådsledere/gruppeledere har sammen med instituttlederne ansvar for å trekke fagmiljøene inn i kvalitetsarbeidet. Fagråd og grupper kan fungere som viktig fora for faglig og pedagogisk debatt. Bruken av medarbeidersamtaler er noe ujevn ved instituttene, men det er komiteens inntrykk at slike samtaler brukes relativt lite. Eksempler som ble nevnt var lærere som tok kontakt fordi de hadde særlige spørsmål de ønsket å ta opp. I en kultur der en vektlegger én til én samtaler mellom student og lærer, bør det være åpent også for slike samtaler mellom lærerne og ledelsen. Medarbeidersamtalens potensial som mulighet for å identifisere og planlegge den individuelle kompetanseutvikling synes ikke å være utnyttet og dette bør utvikles mer systematisk. Studiekontaktene er viktige for at eventuelle problemer studentene opplever med studieprogrammer skal fanges opp. Deres rolle og funksjon videre inn i organisasjonen var noe utydelig for komiteen. Komiteen savner imidlertid en klarere definisjon av ansvar og roller. Det var komiteens inntrykk at det på dette nivået fantes personer og grupper som ikke ble nyttet fullt ut i kvalitetsarbeidet.

Høgskolen står midt oppe i en organisasjonsdebatt. Den framtidige organiseringen har stor betydning for forankringen av kvalitetsarbeidet. Det var komiteens inntrykk at det var stor bevissthet i ledelsen rundt dette.

Konklusjon:
Kvalitetsarbeidet er etter komiteens vurdering svært godt forankret i toppledelsen og i Studieutvalget og Utvalget for utdanningskvalitet. Det gjøres også en stor innsats på mellomnivået i organisasjonen. Imidlertid bør ansvar og roller på dette nivået tydeliggjøres. Her har institusjonen etter komiteens vurdering ikke fullt ut benyttet potensialet i dagens organisering.

Komiteen vil bemerke at bruken av medarbeidersamtaler bør styrkes ved institusjonen.

Forankring av kvalitetsarbeidet på ulike nivå er viktig å avklare i den framtidige organiseringen av institusjonen. Komiteen fikk inntrykk av at ledelsen var svært bevisst på dette.

2.4 Organisering av kvalitetsarbeidet

Evalueringskriterium:
Ved evaluering av system for kvalitetssikring vil det bli lagt vekt på at systemet omfatter organisering av kvalitetsarbeidet i rutiner og tiltak som sikrer bred medvirkning, med definerte ansvarsforhold og myndighetsfordeling for de ulike ledd i arbeidet.

Kort beskrivelse:
Institusjonens styre har det overordnede ansvaret for kvalitetssikring. Styret ledes av rektor og består for øvrig av representanter fra faglige og administrativt ansatte, studenter og eksterne medlemmer.

Studieutvalget har det løpende ansvaret for kvalitetsarbeidet. Utvalget består av rektor, prorektor, instituttlederne, to faglig ansatte (instituttene kan foreslå medlemmer), en teknisk administrativt tilsatt og to studenter (som oppnevnes etter forslag fra Studentutvalget). Studiesjef er sekretær for utvalget og skal, etter samråd med rektor, forberede og gi tilråding i de saker som legges fram for utvalget. Utvalget har ansvar for helhetsperspektivet i høgskolens undervisningsaktivitet, medregnet ansvar for utvikling av undervisningskvalitet. Utvalget skal videre initiere utvikling av studieprogram og studieplaner, og vedta studieplaner og fastsette nærmere regler for opptak og eksamen, med bakgrunn i forskrifter, og oppnevne sensorer. Studieutvalget behandler også søknader fra studenter om permisjoner, om tilpasninger til studiet og om unntak fra studieplaner fra studenter. Utvalget kan opprette utvalg som skal ivareta spesielle oppgaver innenfor Studieutvalgets ansvarsområde. Eksisterende utvalg under Studieutvalget er: Arbeidsutvalg, Utvalg for utdanningskvalitet og Orkesterutvalg. Studieutvalget skal gi en årlig rapport til styret om sitt arbeid.

Studiesjef har ansvar for at det årlig utarbeides en rapport til Studieutvalget hvor kvalitetssikringen er fremstilt i forhold til:
- de enkelte kandidatstudier
- de enkelte mastergradsstudier
- doktorgradsprogrammet og stipendprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid
- de enkelte videreutdanningsstudier
- etterutdanningsvirksomheten

Før denne rapporten legges fram for Studieutvalget skal fagmiljøene gi sine kommentarer og foreslå tiltak. Studieutvalget skal behandle rapporten senest 1. mai. Studentene kan ta opp problemer med studiesjefen.

Studieutvalget nedsetter Utvalg for utdanningskvalitet. Utvalget består av fire faglærere og to studentrepresentanter. Utvalget har en sentral rolle i innsamling, bearbeiding og analyse av rapporter i kvalitetsarbeidet. Utvalget foreslår også tiltak overfor Studieutvalget, se også 2.5 og 2.6 nedenfor.

Læringsmiljøutvalget (LMU) har ansvar for å vurdere og foreslå tiltak på alle felt som omhandler studentenes læringsmiljø. Studentene og institusjonen har hver tre representanter og leder skifter mellom partene. LMU og institusjonens fokus på læringsmiljøet er nærmere omtalt i kapitel 2.9.

Instituttene og fagrådene/gruppene er involvert i flere faser av kvalitetsarbeidet. Institusjonen ser det som særlig viktig at de beskrivelser som gjøres av status for kvalitet har legitimitet i fagpersonalet, og at tiltak for å bedre kvalitet også forankres i fagmiljø. Instituttene skal ha en sentral rolle ved å bidra til at fagmiljøene blir involvert i de vurderinger som skal gjøres før Studieutvalg og andre instanser med beslutningsmyndighet gjør sine vurderinger og vedtak om tiltak, se også kapitel 2.5 og 2.6. I følge utdelt eksempel på mandatet, kan fagrådene også fungere som fora for faglig debatt, fordeling av undervisning, samarbeid i FoU prosjekter og i å bygge nettverk nasjonalt og internasjonalt.

Høgskolen har arrangert kurs i høgskolepedagogikk og har årlig personaldager for staben. Det har vært arrangert tre runder med kurs i høgskolepedagogikk. Alle fast ansatte lærere skal ha dette eller andre tilsvarende pedagogiske kurs. Det er skriftlige kontrakter med timelærere. Det er mulig å søke midler til FoU gjennom FoU utvalget. Rapporter fra FoU arbeid legges fram og det gis tilbakemelding. For pedagogisk utviklingsarbeid er det mulig å søke midler av Utvalg for utdanningskvalitet. Høgskolen framholder også likestillingsarbeidet og oppfølging i forhold til pensjonsalder. I tråd med høgskolens likestillingsplan, har kvinner vært prioritert når det gjelder tildeling av kompetansemidler. En annen prioritering har vært å heve lektorer til førstekompetanse. Også i denne gruppen er det mange kvinner. Andre kvalitetstiltak rettet mot personalet er utvekslingsprogram, støtte til reiser og seminarer og liknende. Den vanskelige økonomien har imidlertid satt begrensninger på denne aktiviteten for øyeblikket.

Høgskolen framholder studiekontaktene som viktige i kvalitetsarbeidet. Studiekontaktene skal fange opp eventuelle forhold som ikke fungerer tilfredsstillende for studentene på programnivå. Studentene kan ta opp forhold med dem enkeltvis. Studiekontaktene arrangerer også møter med hele studentkull. Studiekontaktene har hatt en del møter for å diskutere roller og oppgaver. De har et formelt mandat med en kort funksjonsbeskrivelse. Studiekontaktene kan ta eventuelle problemer opp ad hoc overfor lærere, eller kanalisere dem oppover i systemer til for eksempel studiesjef eller rektor.

Studentutvalget består av de tillitsvalgte studentene. Utvalget skal fungere som høringsinnstans i *System for sikring og utvikling av utdanningskvalitet*, både i utviklingen av systemet og i forhold til rapporter som produseres. Studentutvalget kan også selv reise saker overfor ledelsen eller aktuelle utvalg i institusjonen. Utvalget foreslår studentrepresentanter til ulike utvalg. Det er faste månedlige møter mellom Studentutvalget og ledelsen.

Direktøren oppnevner tre rådgivende utvalg for henholdsvis bibliotek, arbeidsmiljø og høgskolens historiske instrumentsamling. Andre faste utvalg er: FoU utvalg, Doktorgradsutvalg, Orkesterutvalg og Konsertutvalg. FoU utvalget er et rådgivende organ for styret i spørsmål som angår FoU politikk og de ansattes FoU aktivitet. Utvalget oppnevnes av styret og ledes av rektor. Utvalget består videre av fire faglig ansatte og leder av doktorgradsutvalget. Doktorgradsutvalget oppnevnes av og er et rådgivende organ for styret. Videre er utvalget delegert store deler av ansvaret for doktorgradsprogrammet. Det skal også foreslå utlysing av stipendiatstillinger for styret. Utvalget består av tre faglige ansatte og en representant for stipendiatene. Instituttene kan foreslå faglig ansatte, mens representanten fra stipendiatene foreslås av rektor. Orkesterutvalget består av seks faglige ansatte og to studentrepresentanter. Konsertutvalget ledes av prorektor og består for øvrig av to faglige ansatte. En ansatt i administrasjonen er sekretær for begge utvalg. Styret oppnevner et likestillingsutvalg som er et rådgivende utvalg for styret i

likestillingsspørsmål. Utvalget ledes av rektor og består for øvrig av tre faglig ansatte (instituttene kan foreslå medlemmer), og en felles representant for fagforeningene.

I system for kvalitetssikring skal beslutningsprosesser og myndighetsfordeling vises gjennom en fullstendig oversikt over styringsordning og styringsorganer som også inkluderer mandat og medlemsoversikt, samt valg og oppnevningsperiode. Oversikten skal være tilgjengelig på intranett. Notat som viser representasjon og mandat for styringsorganer og utvalg er utarbeidet. I beskrivelsen av selve *System for sikring og utvikling av utdanningskvalitet* framkommer det hvem som har administrativt ansvar og ansvar for vurdering og eventuelle tiltak i systemet.

I tillegg til representasjon, er studentene involvert i kvalitetsarbeidet gjennom studentevalueringene av utdanningen. Denne er omtalt i kapitlene 2.4.- 2.7. Studentutvalget er høringsinnstans i kvalitetsarbeidet, både når det gjelder utforming av systemet og når det gjelder rapporter til Studieutvalget og styret. Studentutvalget foreslår normalt representanter til utvalg studentene er involvert i.

Vurdering:
Studieutvalget og Utvalget for utdanningskvalitet er viktige i organiseringen av kvalitetsarbeidet. Studenter og ansatte er med her. I øyeblikket er studentrepresentantene på utveksling, men det arbeides med å utpeke nye. Høgskolen har en ordning med faste vararepresentanter, men finner det problematisk å få dette til å fungere i praksis.

Instituttene er organisert rundt fagpersonalet. Det at instituttlederne sitter i Studieutvalget medfører at de kan fungere som viktige kontaktpunkter mellom dette sentrale utvalget og fagmiljøene. Det faglige personalet trekkes inn i kvalitetsarbeidet gjennom diskusjoner i fagråd/avdelinger. Organiseringen legger til rette for at det kan foregå faglig debatt og utvikling. Roller og lederfunksjoner synes likevel noe utydelige, og komiteen savner klart definerte fagseksjoner hvor kvalitetsarbeidet har sin plass.

Studiekontaktene har en viktig rolle, og er et sted studentene kan henvende seg. Studiekontaktene har også arrangert møter med hele kull. Studiekontaktene kan ta opp ting med lærere eller gå oppover i systemet. Mangel på faste regler og klar myndighet, innebærer en fare for at gode løsninger blir individavhengige. Faren for utbrenthet blant studiekontakter er også til stedet. Studiekontaktene har ikke et fast diskusjonsforum, men har hatt møter for å drøfte rolle og oppgaver.

Kvalitetsarbeidet rettet mot personalet synes å være noe labert for øyeblikket, se også kapitel 2.5. Komiteen har fått inntrykk av at dette vil bli vektlagt sterkere i tiden fremover.

Høgskolen er klar over at det ikke er et felles forum for studentene for å ta opp for eksempel musikkpolitiske spørsmål, og har tatt dette opp med studentorganisasjonen, senest i høst. Det er imidlertid usikkert om forsøket gir resultater.

Studentutvalget synes å fungere bra i kvalitetsarbeidet. Utvalget har en viktig funksjon i å foreslå studentrepresentanter til ulike utvalg, men dette arbeidet er ofte vanskelig. Høgskolen bør vurdere nye tiltak som kan sikre studentmedvirkning i relevante og viktige utvalg. Studentutvalget skal fungere som høringsinnstans i kvalitetsarbeidet og har hatt for eksempel handlingsplaner på høring. Komiteen fikk inntrykk av at denne rollen bør styrkes. Studentrepresentantene i de fleste utvalg skifter normalt etter ett år. Det er derfor viktig at nye representanter blir gjort kjent med detaljene i *Systemet for sikring og utvikling av utdanningskvalitet* og de studenttillitsvalgtes rolle i kvalitetsarbeidet. I følge utvalget er det største problemet for studentene at kommunikasjonsveiene innad i systemet stopper opp eller ikke blir startet. Studentene tilhører veldig mange ansvarsområder, og det er ikke god kommunikasjon mellom dem. Det avholdes

faste møtene med direktør og forvaltningsansvarlig. De tillitsvalgte studentene opplever å bli tatt på alvor, men burde noen ganger vært tidligere inne i løsningene.

Det er svært mange utvalg på Norges musikkhøgskole. Flere av disse har i ulik grad inngrep med kvalitetsarbeidet. Dette kan innebære en demokratisk organisering, men en kan også risikere overlapping og tap av oversikt. Det var komiteens inntrykk at de studenttillitsvalgte hadde noen problemer med å orientere seg i forhold til de ulike utvalgenes roller i kvalitetsarbeidet.

LMU er på plass og i funksjon. Utvalget er involvert i kvalitetsarbeidet, men hadde ikke deltatt aktivt i utviklingen av *Systemet for sikring og utvikling av utdanningskvalitet* eller i utarbeidelsen av spørreskjemaene som benyttes i studentevalueringen. Videre bør LMUs rolle som høringsinstans i kvalitetsarbeidet styrkes. Komiteen mener at LMU representerer et verdifullt tilskudd til kvalitetsutviklingen ved høgskolen, og at LMUs plass i systemet bør tydeliggjøres.

Kvalitetsarbeidet var godt kjent på institusjonen. Så godt som samtlige grupper nevnte institusjonens håndbok for evaluering, og hadde solide kunnskaper om innholdet i denne. Viktigheten av kvalitetsarbeid var også forstått og respektert, og komiteen erfarte ingen direkte motstand mot dette arbeidet. Likevel var ikke detaljene i selve systemet kjent og forstått i samme grad av studenter og lærere. Etter komiteens mening har institusjonen en jobb å gjøre i å forklare de ulike nivåers og personers rolle og funksjon i kvalitetsarbeidet. Det er ikke utarbeidet en grafisk framstilling av rolle, ansvar og beslutningstidspunkt i *System for sikring og utvikling av utdanningskvalitet.* En slik grafisk framstilling kan være til hjelp for både studenttillitsvalgte og ansatte.

Komiteen fikk inntrykk av at både personalet og studenter har uformelle kanaler dersom de opplever at noe ikke fungerer. Norges musikkhøgskole synes å være preget av flat struktur og mye uformell kontakt. Det generelle inntrykket er at viljen til å finne løsninger på ad hoc henvendelser er meget stor. Det synes som så vel ledelsen, faglærere og andre ansatte har en åpen dør for studentene.

Konklusjon:
Studenter og ansatte er sikret medvirkning og innflytelse på Norges musikkhøgskole. Ansvar og myndighet er fordelt. Det var også stor interesse og tydelig engasjement rundt kvalitetsarbeidet. Komiteen fikk likevel inntrykk av at detaljene i organiseringen av kvalitetsarbeidet ikke var tilstrekkelig kjent for alle studenter og ansatte. Ansvar og rolle til stillinger som studiekontakt, fagrådsleder og instituttleder kunne med fordel vært klarere definert.

Høgskolens håndbok for studentenes evaluering av undervisningen var godt kjent blant studenter og lærere, og var tydelig et nyttig redskap.

Studieutvalget og Utvalg for utdanningskvalitet har sentrale funksjoner i kvalitetsarbeidet. Dette synes å fungere godt. LMU er på plass og i funksjon, men utvalgets rolle i kvalitetsarbeidet bør tydeliggjøres. Studentutvalget er viktig og fungerer bra. Utvalgets rolle som høringsinnstans bør styrkes. Det er mange utvalgt på Norges musikkhøgskole, og flere av disse har inngrep med kvalitetsarbeidet. Komiteens inntrykk var at dette gir mange gode ”kvalitetsøyer” på grunnplanet, men at det savnes et samlet grep om disse.

Studentene gir uttrykk for at de tas på alvor og at det er vilje til å løse problemer. Ansatte på ulike nivå gir inntrykk av å ha en ”åpen dør holdning” til studentene. Mange problemer løses ad hoc.

Som nevnt er institusjonen inne i fase hvor organiseringen drøftes. Ledelsen syntes svært bevisst på å sikre kvalitetsarbeidet i denne sammenheng.

2.5 Innhenting og behandling av data og informasjon

Evalueringskriterium:
Ved evaluering av system for kvalitetssikring vil det bli lagt vekt på at systemet omfatter innhenting og behandling av data og informasjon fra evalueringer som er nødvendig for å gi tilfredsstillende vurderinger av kvaliteten i alle studieenheter og akkumulert på overordnede nivå i institusjonen.

Kort beskrivelse:
Studentevaluering av studietilbud og læringsmiljø skal gjennomføres årlig som en spørreundersøkelse bland alle studenter som avslutter en avdeling eller et studium. Det fokuseres på relevans og sammenheng i studietilbudet og på studentenes opplevelse av læringsmiljøet. Studiesjefen har det administrative ansvaret for at dette blir gjennomført. Det nye webbaserte spørreskjemaet ble tatt i bruk første gang vår 2004 og ble da begrenset til kandidatstudiets første avdeling. Dette ble gjort for ikke å få for store datamengder i en periode hvor en skulle lære seg å bruke og videreutvikle verktøyet. Det er meningen at denne evalueringen skal bygges ut trinnvis til å omfatte alle studenter som har avsluttet en avdeling eller et studium, og slik at den blir en integrert del av studentens semesterregistrering / godkjenning av utdanningsplan for vårsemesteret.

Den årlige studentevalueringen av undervisning er en spørreskjemaevaluering hvor studentene blir bedt om å evaluere sentrale sider ved undervisningens kvalitet. Årets evaluering omfattet hvor fornøyd studentene var med ulike fellesfag i kandidatstudiet. Skjemaet hadde både avkryssingsalternativer og felter for fritekst. Selv om det i enkelte tilfeller er snakk om små studentkull, ser høgskolen det som vesentlig å koble evalueringen til studium og instrument. Resultater som kan identifisere enkeltlærere og enkeltstudenter skal ikke medtas i rapport. Studiesjefen og rektor får i imidlertid materialet brutt ned til resultater for den enkelte lærer. Denne evalueringen samordnes med evalueringen av studietilbud og læringsmiljø for de studenter det gjelder, men studentenes navn er hemmelig.

I tillegg til den årlige undersøkelsen foregår *kontinuerlig studentevaluering av undervisningen*. Alle lærere har ansvar for å gi sine studenter mulighet til å gjennomføre evaluering av undervisningen. Hva som skal evalueres og hvordan evalueringen skal foregå vurderes av den enkelte lærer i samråd med studentene. Verken lærere eller studenter skal rapportere om resultater av denne evalueringen, men en gang i året skal lærerne rapportere at evaluering har foregått. Begrunnelsen for dette ligger i mye i den utstrakte bruken av én til én undervisning, og at evalueringen er en samtale mellom lærer og student. Denne undervisningsformen er preget av tette relasjoner som må være basert på tillit. Høgskolen framholder at en innholdsmessig rapportering fra slike samtaler fort vil kunne ødelegge slike tillitsforhold. Studentene informeres om sin mulighet til å ta opp problemer som ikke lar seg løse gjennom slike evalueringsprosesser med studiekontakt eller studiesjef. Det er innført rutiner og kanaler for studenter og lærere om noe skjærer seg, og studentene har anledning til å bytte lærer. Dette er omtalt i høgskolens håndbok for evaluering.

Undervisningen i hovedinstrument foregår ofte som én til én undervisning, men det forekommer også undervisning i grupper og i klasser. Særlig musikkpedagogikkstudentene har mye felles undervisning. I kirkemusikk foregår en del av undervisningen som seminarer, hvor studentene løpende vurderer og direkte påvirker undervisningsformen. I komposisjonsstudiene gjennomføres det årlige studentutviklingssamtaler med hver enkelt student og to lærere. Lærerne lager et referat som skal godkjennes av studenten. Dette er hemmelig for andre, men en kommer tilbake til den ved neste års samtale.

Enkelte *studentdata* skal hentes direkte fra det studieadministrative systemet. Rapportering fra evalueringen skal i størst mulig grad skje automatisert iht. forhåndsdefinerte rapporter, men samtidig med mulighet for uthenting av og ytterligere bearbeiding av datagrunnlaget, f.eks. i forskningsmessig sammenheng.

Alle deltakere på *etterutdanningskurs* skal gjennomføre en evaluering av kurset. Evalueringen skal omfatte både faglig innhold og praktisk gjennomføring. Alle studenter som har vært på utveksling, både inn- og utreisende, skal gi en evaluering av oppholdet.

Det utarbeides årlig *statistiske oversikter over alle søkere* til utlyste studier siste år, inkl. statistikk for siste fem år, fordelt pr instrument, studium, geografisk og kjønn. Om mulig skal oversikten sammenholdt med nasjonale tall for musikkutdanning. Videre skal det gis en oversikt over antall studenter som er tatt opp, antall søkere som takket ja og nei siste år og siste fem år, fordelt som ovenfor. Det skal også være en årlig gjennomgang av høgskolens informasjonsrutiner overfor søkere, og søknadsprosedyren.

Høgskolen lager *oversikt over alle aktive studier*, med oversikt over gjeldende studieplaner og pågående studieplanarbeid, med kommentarer og rapport om framdrift. Videre utarbeides oversikt over etterutdanningsvirksomhet foregående kalenderår, med spesifikasjon av bl.a. omfang av hvert enkelt tiltak, tiltak for ulike målgrupper, deltakerantall, økonomiske resultat osv.

Hvert femte år skal det gjennomføres en *spørreundersøkelse blant kandidater* som avsluttet sitt studium ved høgskolen for ett, fem eller ti år siden, hvor det fokuseres på nåværende arbeidssituasjon og sammenhengen utdanning - yrke. Høgskolen har gjennomført kandidatundersøkelser hvert 10. år, den siste i 1995. I tillegg er det gjennomført en spesialundersøkelse rettet mot klaverutdanning og klaverundervisning.

Det utarbeides *oversikt for de siste fem år over studenttall* fordelt pr instrument, studium og kjønn, avlagte studiepoeng, antall uteksaminerte studenter og fordeling av karakterer, samt antall studenter til/fra institusjonen i utveksling.

Høgskolen *utfører årlig en evaluering av eksamensprøvens relevans*, innhold, form og praktisk gjennomføring. Grunnlaget for beskrivelsen og evalueringen skal bl.a. være: et evalueringsskjema utfylt av eksamensjuryene og en utfyllende rapport fra ekstern sensor der dette benyttes, med særlig vekt på mål og innhold i emnet og eksamensprøvens relevans og innhold.

Høgskolen har *planer om en årlig vurdering av utvikling og endringsbehov i personalets kompetanse, sammenholdt med planlagt studieaktivitet*. Det utarbeides oversikt over fagpersonalet med fordeling på ulike fagområder, kompetansenivåer, kjønn og aldersspredning. Utvikling vurderes, bl.a. mht. opprykk, nytilsetting, fratreden. Mobilitet blant fagpersonale (utvekslinger m.v.) beskrives med statistikk over siste fem år, med vurderinger. Det gis oversikt over tiltak og resultater av kompetanseutviklingstiltak.

Den årlige *rapporten om arbeidsmiljøet* inneholder rapport om LMUs arbeid foregående år, utvalgets vurdering av læringsmiljøet på institusjonen, herunder det fysiske og psykiske arbeidsmiljø, herunder også en bred vurdering av situasjonen når det gjelder lokaler og utstyr. Rapporten gir også oversikt over gjennomførte tiltak og eventuelle forslag til tiltak for å bedre læringsmiljøet.

For *biblioteket* lages oversikt over siste 5 år på bl.a. utlån, lån fra andre bibliotek, tilvekst og oversikt over bestand fordelt på bøker, noter, innspillinger og tidsskrifter.

Vurdering:
Det er komiteens oppfatning at relevant evalueringsinformasjon samles inn og bearbeides på en slik måte at det gir grunnlag for interessante analyser på ulike nivå i organisasjonen. Studentenes evaluering av undervisningen, studieprogram og læringsmiljø var nettopp ferdigstilt da komiteen var på institusjonsbesøk. Det var stor interesse for rapportene. Høgskolen har startet forsiktig med å ta sitt nye webbaserte system i bruk og begrenset datainnsamling, men det forelå planer for hvordan systemet videre skal bygges ut og implementeres. Den skrittvise innføringen skyldtes dels tekniske forhold, men var også et strategisk valg for å få med fagstaben på en positiv måte. Komiteen fikk inntrykk av at dette i all hovedsak fungerte godt.

Det er nylig utarbeidet to evalueringsrapporter. Svarprosenten på studentenes evaluering av undervisning varierer mellom de ulike studiene fra 44% - 83%. Studentenes evaluering av studietilbud og læringsmiljø har en svarprosent på 44%. Denne evalueringen er et sentralt element i systemet for kvalitetssikring og kvalitetsutvikling. Det er derfor svært viktig at deltakelsen følges opp. Ledelsen, Utvalg for utdanningskvalitet og de tillitsvalgte studentene var også opptatt av dette, og komiteen antar at tiltak vil bli gjort.

I dagens organisering har studiesjefen og Utvalg for utdanningskvalitet en sentral rolle i innsamling og bearbeiding av evalueringsinformasjon. Det er svært viktig å følge opp informasjonskanaler og oppfølgingspunkter i system for kvalitetssikring når institusjonen nå går inn i en organisasjonsdebatt.

De kontinuerlige evalueringer synes i noe mindre grad å være forankret i systemet for kvalitetssikring. Evalueringer som foretas underveis i semesteret er svært viktig for studentene. Det er oppfølgingen av slike evalueringer studentene merker i inneværende semester. En sluttevaluering vil først og fremst komme nye studentkull til gode. Komiteen har en viss forståelse for å skjerme tillitsforholdet mellom lærere og studenter i evalueringen av én til én undervisningen. Studentenes tilbakemeldinger om denne undervisningen er også meget gode i de evalueringsrapporter som nå foreligger. Likevel vil komiteen påpeke at når det kun rapporteres om gjennomføring, går en glipp av læringseffekter i organisasjonen, se også kapitel 2.7.
Det benyttes også andre undervisningsformer som blant annet undervisning i klasserom og i grupper. Fra denne type undervisning burde det være enklere å rapportere innholdsmessig fra underveisevalueringer. Utvalget for studiekvalitet hadde ideer utviklingen av denne delen av studentevalueringer, og komiteen vil anbefale at dette følges opp.

Komiteen vil videre påpeke at den planlagte vurderingen av personalets kompetanse og personalmessige rekrutteringsbehov er viktig å få på plass i systemet. Særlig når medarbeidersamtaler nyttes så lite systematisk, blir andre metoder for slike vurderinger viktige.

Høgskolen har kandidatundersøkelser hvert 10.år., og også hatt en spesialundersøkelse i ett instrument med mange utøvere og mange arbeidsplasser. Komiteen ser det også som positivt at noe enklere, hyppigere undersøkelser er planlagt som en del av *System for sikring og utvikling av utdanningskvalitet.*

Konklusjon
Norges musikkhøgskole har utarbeidet et system for innformasjonsinnhenting og informasjonsbearbeiding i sitt nye system for kvalitetssikring og kvalitetsutvikling. Systemet implementeres skrittvis. Når systemet er ferdig implementert, vil informasjon fra studentevalueringer og andre kilder samles inn og bearbeides på en måte som vil gi et godt grunnlag for analyse og bruk på ulike nivå i organisasjonen.

De valgte metoder for datainnsamling synes i hovedsak å fungere godt. Svarprosenten på studentenes evaluering av undervisningen varierer fra lav til meget høy, og dette er viktig å følge

opp. Komiteen mener imidlertid det er viktig å utnytte potensialet i den kontinuerlige evalueringen av undervisningen bedre, men har en viss forståelse for problematikken rundt én til én undervisning i denne sammenheng. Erfaring fra andre utdanningsinstitusjoners vurdering av veiledning har vist at det kan være viktig å synliggjøre og debattere slike nære undervisningsformer. Komiteen har likevel merket seg at studentene ved Norges musikkhøgskole er svært fornøyd med denne undervisningen.

Det er også viktig å prioritere den videre implementeringen av systemet, og komiteen vil særlig påpeke mulighetene til å følge opp personalets kompetanse og at kandidatundersøkelser bør gjennomføres.

2.6 Analyse av informasjonen og vurdering av måloppnåelse

Evalueringskriterium:
Ved evaluering av system for kvalitetssikring vil det bli lagt vekt på at systemet omfatter analyse av informasjonen og vurdering av måloppnåelse i kvalitetsarbeidet.

Kort beskrivelse:
Den årlige *studentevalueringen av studietilbud og læringsmiljø* og den årlige *studentevalueringen av undervisning* skal begge samles i Utvalg for utdanningskvalitet, som splitter opp materialet og sender de relevante delene til de aktuelle instituttene og til LMU. På instituttnivå blir materiale diskutert i fagråd/grupper og fagmiljøene foreslår tiltak. Samlet rapport for instituttet med forslag til tiltak går tilbake til Utvalg for utdanningskvalitet. LMU sender også sin analyse tilbake dit. Utvalg for utdanningskvalitet foretar deretter en samlet analyse med forslag til tiltak på institusjonsnivå. Fagmiljøene skal ha anledning til å kommentere utvalgets vurdering før denne sendes videre til behandling i Studieutvalget.

Når det gjelder *evaluering av etterutdanningskurs*, skal lærerne på hvert kurs gi sin vurdering før behandling i Studieutvalget.

Studieutvalget skal gjennomføre en årlig *vurdering av søkertall* til ulike studier og på ulike instrumenter. Studiesjefen har ansvar for vurdering og iverksetting av tiltak av praktisk karakter. Eventuelle prinsipielle spørsmål behandles i Studieutvalget. Alle opptaksjuryer får et evalueringsskjema hvor *opptaksprøven*s relevans, innhold, form og den praktiske gjennomføringen skal evalueres. Igjen har studiesjefen ansvar for vurdering og iverksetting av tiltak av praktisk karakter, mens eventuelle prinsipielle spørsmål behandles i Studieutvalget.

Studieutvalget foretar en årlig *vurdering av institusjonens studieportefølje*, med vekt på tilpasning til arbeidsmarkedet, søkertilgang, evalueringer, endringsbehov o.l. Studieutvalget foretar også en årlig vurdering av utvekslingsvirksomheten. Videre foretar Studieutvalget en årlig *vurdering av utviklingen av studenttall*, studiepoeng, studiegjennomføring og resultater (karakterer) og anbefaler eventuelle tiltak.

Studiesjefen har ansvar for vurdering og iverksetting av tiltak av praktisk karakter når det gjelder vurderinger basert på evalueringen av *eksamensprøvens relevans*. Prinsipielle og studieplanmessige spørsmål behandles i Studieutvalget.

Studieutvalget har ansvar for vurdering og eventuelle tiltak med hensyn til *vurderingen av det faglige personalets kompetanse*. Tiltak må vedtas i styret. Som nevnt er dette ennå ikke implementert i systemet.

Doktorgradsutvalget og Styringsgruppen for stipendprogrammet har ansvar for at det årlig gjøres en vurdering av de to programmenes relevans i *rekruttering av fagpersonale til høyere musikkundervisning.*

Hovedbibliotekar og Bibliotekutvalget *vurderer behov for tiltak mht biblioteket*. Hovedbibliotekars rapport for 2003 foreligger. Spørreskjemaundersøkelsen blant studentene er imidlertid også sentral i vurderingen av biblioteket. Bibliotekutvalget vil derfor gjøre sine vurderinger når resultatene av denne foreligger.

Studieutvalget har ansvar for å samle alle rapportene fra kvalitetsarbeidet og framlegge en felles rapport til styret hvert år, se også 2.10.

Vurdering:
Norges musikkhøgskole har etter komiteens mening fått på plass et fungerende system og rutiner for analyse av de innsamlede data. Fagmiljøene skal trekkes aktivt inn og har ansvar for å vurdere informasjon og å foreslå tiltak. Det er tilrettelagt for at fagmiljøene kan ha gode diskusjoner og at nødvendige tiltak kan settes inn direkte på dette nivå. Instituttlederne har en viktig funksjon som bindeledd mellom fagmiljøene og Studieutvalget. Komiteen fikk det inntrykk av at det var stor interesse for resultatene av evalueringer på institusjonen. På tidspunktet for institusjonsbesøket var de første rapportene nettopp kommet, så komiteen kan likevel ikke gi en fullgod analyse av dette.

Studentene har ikke fast organiserte faglige fora hvor de sammen kan drøfte innspill på bakgrunn av evalueringer. Høgskolen bør vurdere å opprette et slikt forum for studentene, se også vurderingene i kapitel 2.4.

De tillitsvalgte studentene var engasjert og opptatt av kvalitetsarbeidet. Komiteen ser det som viktig at Studentutvalget får evalueringsrapportene på høring. Slik høring er lagt inn i systemet, men komiteen fikk inntrykk av at utvalgets funksjon som høringsinnstans bør styrkes.

LMU skal trekkes inn på aktuelle områder, men også dette utvalgets funksjon i analysearbeidet bør styrkes.

Utvalget for utdanningskvalitet er svært sentralt i datainnsamling og analyse. Dette utvalget så ut til å fungere meget godt i kvalitetsarbeidet. I sin vurdering av de første rapportene fra studentevalueringer hadde utvalget vurdert tendenser i de foreliggende evalueringene og påpekt områder med utviklingsbehov. Komiteen merket seg at utvalgets analyser og forslag til tiltak videre opp i systemet, sendes tilbake til fagmiljøene bør de går til behandling i Studieutvalget. Dette kan etter komiteens vurdering gi et godt grunnlag for aksept og eierskap til tiltak på institusjonelt nivå.

Studieutvalget har en meget sentral funksjon i å samle all informasjon i kvalitetsarbeidet og foreslå tiltak overfor styret.

Som beskrevet i kapitel 2.2 har Norges musikkhøgskole formulert flere mål for sitt kvalitetsarbeid. Disse målene er på et overordnet plan. Institusjonen har videre definert seks hovedområder i kvalitetsarbeidet. For disse er det definert hvilken type informasjon som skal innhentes og hvem som har ansvar for analyse og tiltak. Dersom høgskolen hadde brutt ned sentrale mål til mer operative delmål inne disse områdene, ville institusjonen på en klarere måte vært i stand til å vurdere måloppnåelse. I intervjuene med ledelsen ble det nevnt måltall for enkelte strategiske områder som for eksempel studiepoengproduksjon og kjønnsbalanse i lærerstaben/likestilling.

Konklusjon:
Norges musikkhøgskole har systematisert hvordan analyse av innsamlede data skal foregå. Ansvarsforhold er definert i forhold til å vurdere innsamlet informasjon, forslå tiltak og ha ansvar for oppfølging. Når systemet for innhenting og bearbeiding av informasjon er fullt ut implementert, vil det analysearbeidet det legges opp til, kunne gi høgskolen et godt grunnlag for videre oppfølging på alle nivå i organisasjonen.

Vurdering av måloppnåelse er vanskeligere å analysere da målene i kvalitetsarbeidet er på et relativt overordnet nivå. Etter komiteens vurdering bør høgskolen i sin videre utvikling av systemet definere operative mål for strategisk viktige områder.

2.7 Bruk av resultatene

Evalueringskriterium:
Ved evaluering av system for kvalitetssikring vil det bli lagt vekt på at systemet omfatter bruk av resultatene fra kvalitetsarbeidet som grunnlag for beslutninger og tiltak, med sikte på å sikre og videreutvikle studiekvaliteten.

Kort beskrivelse:
Studentenes kontinuerlig evaluering av undervisningen skal brukes som grunnlag for dialog mellom lærer og student(er) for å bedre undervisning og læring. Høgskolen krever at lærerne rapporterer om at denne har funnet sted. Lærere som ikke svarer purres og får fornyet svarfrist. Svarprosenten før purring var etter høgskolens vurdering svært lav (74 av 230 lærere). Det var planer om nytt brev til alle lærere ved begynnelsen av høstsemesteret. Det er utarbeidet en evalueringshåndbok for lærere og studenter. Nye studenter mottar informasjon om evalueringen håndboka. Høgskolen har rutiner for hva som skal skje dersom dialogen mellom lærere og student(er) skjærer seg. Det er opp til den enkelte lærer hvordan resultatene fra den kontinuerlige evalueringen skal brukes.

Generelt framholder høgskolen at de ønsker et system hvor tiltak iverksettes på lavest mulig nivå. Dette begrunnes ut fra institusjonens størrelse og tradisjon.

Evalueringene som gjennomføres på institusjonsnivå ligger til grunn for å utvikle studieprogram, organisering av undervisning m.v. Undersøkelse av studietilbud og læringsmiljø og undersøkelse årlig evaluering av undervisning ble gjennomført sammen. De skal etter planen gjennomføres i januar/februar og behandles i Studieutvalget innen 1.juni. I dette første året var det ikke mulig for høgskolen å holde denne tidsplanen. En begrenset undersøkelse er gjennomført og resultatene av denne vil behandles i høstsemesteret. Resultater kan brukes av enkeltlærere, av fagråd/grupper til koordinering av undervisning og til felles tiltak på instituttnivå. Som nevnt har ledelsen oppfølgingsansvaret dersom enkelte lærere får dårlige evalueringsresultater. Studieutvalget og ledelsen har ansvar for å følge opp tiltak på institusjonsnivå.

Studieutvalget har vurdert evaluering av oppstartkurs og foreslått justeringer. Første vurdering av etterutdanningskurs vil foreligge 1.mars 2005. Våren 2004 ble det gjennomført en evaluering av undervisningen i instrumentdidaktikk og undervisningspraksis i de tre musikklærerutdanningene. Undersøkelsen ble fulgt opp av drøftinger blant involverte lærere og har resultert i endringer i organiseringen av undervisningen. Et forskningsarbeid om årsaker til at noen studenter ikke fullfører studiene vil bli avsluttet høsten 2004. Evaluering av eksamen og eksamensavvikling er gjennomført og vil omtales i neste årsrapport.

Vurderingen av søkere, søknadsprosedyrer og opptak skjer i hovedsak i høstsemesteret. Søkertallene for 2004 er etter høgskolens vurdering svært gode, men det er enkeltområder som

skal gjennomgås. Informasjonsrutinene overfor søkere og søknadsprosedyre er gjennomgått og det er foreslått justeringer. Institusjonens ordning med åpen uke for potensielle søkere evalueres særskilt hvert år. Tiltaket får god respons og vil videreføres. Opptaksprøvene er evaluert og justeringer foreslått.

Høgskolen er i avslutningen av en omfattende reform av studieplanene. To nye studieplaner skal ferdigstilles høsten 2004, og én studieplan skal justeres. For øvrig foreligger det ikke planer om vesentlige endringer av studieporteføljen. Forslag til nye studieplaner kvalitetssikres ved internt høring i alle fagmiljøer på høgskolen. Studieutvalget behandler planene før de går til vedtak i styret.

Høgskolen vurderer å inngå avtaler om utveksling med enkelte institusjoner fra u-land og Øst-Europa på bakgrunn av justeringer i kvoteprogrammet. En samlet evaluering av utvekslingsaktiviteten i 2003-04 vil gjøres i høstsemesteret 2004.

Vurderingene av fagpersonalets kompetanse og vurdering av fremtidige personalbehov krever innføring av nye rutiner og er ikke gjennomført ennå.

LMU trådte i kraft 1.8.2003 og avholdt to møter foregående år. Saker som ble behandlet omfattet kantineforhold, øvingsmuligheter og reservasjon av øvingsrom for studentene.

Vurdering:
Komiteen fikk et klart inntrykk av at det var stor interesse for de foreliggende evalueringene og en klar intensjon om å bruke resultatene. Komiteen fikk også inntrykk av at studentevalueringen vil gi nyttig informasjon som kan bidra i utviklingen av studietilbud og undervisning. Studentene gav mange innspill til organiseringen av undervisningen. Både lærere, studiekontakter og instituttlederne hadde fanget opp dette, og ville drøfte tiltak.

Norges musikkhøgskole er nødvendigvis avhengig av å ha mange lærere engasjert på timebasis. Komiteen fikk inntrykk av at disse lærerne deltok i relativt liten grad i kvalitetsarbeidet. Komiteen vil anbefale at høgskolen finner tiltak for å trekke timelærerne mer inn evalueringsarbeidet. Forholdet mellom antall faste lærere og antall timelærere bør også overvåkes, og det bør om mulig alltid være en fast ansatt lærere med hovedansvar for de ulike emner.

Det gjennomføres flere typer evalueringer og annen informasjonsinnhenting. Komiteen fikk inntrykk av at nødvendige tiltak raskt iverksettes. De mange utvalg med spesifikke mandater kan korte veien mellom analyse og iverksetting av tiltak.

Etter komiteens vurdering kunne ansvarsdelingen mellom lærere, fagråd og instituttledere vært tydeliggjort i noe større grad når det gjelder å følge opp evalueringsresultatene.

Opplegget med at studiesjef og rektor følger opp overfor lærere som får dårlige tilbakemeldinger gir institusjonen gode muligheter til tiltak, samtid som den enkelte ikke ”henges ut” i organisasjonen. Den enkelte lærer får også se resultatene for sin egen undervisning, i tillegg til de anonymiserte fellesrapportene. Lærere som gjør en god innsats i undervisningen og får dermed se positive tilbakemeldinger om dette der et fag samlet sett får dårlig evaluering.

Studieprogrammene ved høgskolen ligger normalt fast over lang tid. Høgskolen har nettopp gjennomført en grundig gjennomgang av sine studier. Nye studieprogram kvalitetssikres ved høring i alle fagmiljøene på høgskolen, før behandling i studieutvalget. En slik tverrfaglig og bred involvering internt på institusjonen må etter komiteens vurdering sies å være positiv.

Norges musikkhøgskole framstår som en relativt uformelle organisasjon. Komiteen noterte seg rektors synlighet blant studentene. Studentene går også ofte til prorektor og til studiesjef med problemer. En "åpen dør" holdning i ledelsen la til rette for mange uformelle løsninger på ad hoc problemer for enkeltstudenter. Lærerne har mulig til å ta opp problemer i fagråd/grupper, med instituttleder eller med ledelsen, og dette virket som tilfredsstillende løsninger så langt komiteen kan bedømme.

Konklusjon:
Evalueringen kommer noe tidlig i forhold til å gi en fullgod vurdering av bruken av resultatene.

Systemet og organiseringen ligger til rette for at resultater fra evalueringer kan brukes på ulike nivå i organisasjonen, samtidig som rapportering og læring kan gå videre. Når alle deler av systemet for kvalitetssikring er på plass, vil dette gi et godt grunnlag for å iverksette tiltak. Komiteen fikk inntrykk av at interessen og viljen til å bruke resultatene av kvalitetsarbeidet var til stede.

Som nevnt mener komiteen at høgskolen bør se på tiltak for i større grad å få felles læring ut av den kontinuerlige evalueringen av undervisningen. Høgskolen bør også forsøke å trekke timelærerne mer aktivt med i kvalitetsarbeidet, og det bør være fast ansatte lærere med ansvar for alle emner.

Høgskolen viser stor vilje til å finne uformelle løsninger på ad hoc problemer. Dette fungere tilsynelatende godt. I sin evalueringshåndbok beskriver høgskolen en formell saksgang som skal følges ved klager på lærere. Her heter det at studentene skal henvende seg til studiekontakt eller direkte til studiesjefen, og at studentene om ønskelig kan få bistand fra studentutvalget når saken legges fram. En formalisert saksgang er således på plass i denne type saker.

2.8 Hvordan kvalitetsarbeidet bidrar til ressursstyring og prioriteringer

Evalueringskriterium:
Ved evaluering av system for kvalitetssikring vil det bli lagt vekt på at systemet omfatter klargjøring av hvordan kvalitetsarbeidet bidrar til ressursstyring og prioriteringer ved institusjonen (menneskelig ressurser, infrastruktur, service).

Kort beskrivelse:
Norges musikkhøgskoles strategiske plan er har fokus på utdanningskvalitet. Utøvende, skapende virksomhet og høgskolepedagogisk forskning utpekes som strategiske satsingsområder i FoU arbeidet. I følge høgskolens budsjettforslag er det ønskelig å avsette midler til strategiske tiltak når det gjelder studentrekruttering og lærerrekruttering, kompetanseheving for fagpersonalet og økning av FoU andelen av de ansattes tid, økt antall professor II stillinger for å styrke kompetansen på utøversiden, økt satsing på eksterne konserter og turneer for studenter og tilsatte, samt fornyelse av instrumenter.

Når det gjelder fordeling av lærernes tid mellom undervisning, forskning/kunstnerisk utviklingsarbeid og administrasjon, er grunntallene slik: 66% - 30% - 4% for førstestillinger og professorer, mens lektorer og amanuenser har 76% - 20% - 4%. I tillegg kan alle ansatte søke om FoU-tid i tillegg. Høgskolen har som norm at 35% av de ansattes tid skal utnyttes til FoU. De fast ansatte lærerne skal ha gjennomført høgskolens egne kurs i pedagogikk eller kunne dokumentere annen pedagogisk utdanning. For å legge til rette for utvikling av gode fagmiljøer, er instituttene organisert i fagråd/grupper. Instituttene har hver 100.000 kr til ulike former for kvalitetsarbeide

for staben. Studieutvalget har strategiske midler som kan søkes om fra enkeltpersoner eller faggrupper. Det var planer om å doble disse midlene i inneværende år, men dette måtte utsettes på grunn av dagens økonomiske situasjon.

Studieprogrammene fordeler seg på flere institutt. For at studentene skal ha et fast kontaktpunkt til lærerstaben, er det derfor opprettet funksjoner som studiekontakter blant faglærerne.

En svært stram økonomisk situasjon vil vare ut neste år. Dette har ført til tøffe nedskjæringer i følge ledelsen, men kvalitetsarbeidet og undervisningen er forsøkt skjermet. Kun et par mindre kurs er innstilt. For staben har dette imidlertid ført til nedskjæringer på FoU aktivitet og kompetansetiltak, blant annet lavere reiseaktivitet.

Høgskolen hevder at selve kvalitetsarbeidet har vært høyt prioritert ressursmessig, både økonomisk og i forhold til tidsbruk. Det er også ansatt en førstekonsulent for å følge opp kvalitetsarbeidet og være sekretær for Utvalg for utdanningskvalitet.

Norges musikkhøgskole har fått nye oppgaver de sener årene. Høgskolen har derfor vokst ut av sine lokaler. I påvente av nybygg har høgskolen tatt i bruk midlertidige lokaler. Disse oppleves imidlertid ikke som tilfredsstillende som øvingslokaler av musikkstudentene, og presset på øvingsrom ved høgskolen er derfor stort. De midlertidige lokalene brukes også til undervisning, men dette medfører tapt tid i reising for studentene.

Vurdering:
Komiteen er av den oppfatning at kvalitetsarbeidet generelt prioriteres høyt på Norges musikkhøgskole. Det er satt av både personalressurser og økonomiske ressurser til kvalitetsarbeidet. Kvalitetsarbeidet og et generelt fokus på utdanningskvalitet gir også føringer til ressursstyring og prioritering på institusjonen, når det gjelder så vel økonomiske som menneskelige ressurser.

Høgskolen har tydelig skjermet og prioritert undervisning og kvalitetsarbeid i en svært vanskelig økonomisk situasjon. Dette må nødvendigvis gå ut over staben på andre områder. Komiteen merket seg likevel at det ikke kom fram noen motstand mot denne prioriteringen i intervjuene. Tvert imot ble ledelsen ved høgskolen meget positivt omtalt av de ansatte.

Imidlertid skapte økonomien problemer i doktorgradsprosjekter, noe som opplevdes svært uheldig for de nåværende stipendiater. Fra studenthold ble det påpekt at jazzstudiet virket lite prioritert. På dette faget er det få faste ansatte og svært mange timelærere med lav stillingsbrøk. Høgskolen ønsker å bygge ut dette studiet dersom de får ekstra budsjettmidler.

Å ha lokaliteter på en annen kant av byen var ikke et godt alternativ. Investeringer i lokaler som skal forlates om et par år er ikke ønskelig, særlig ikke i en presset økonomisk situasjon. Det er likevel viktig å ha omtanke for dagens studenter, selv om nye lokaler kommer.

Konklusjon
Etter komiteens mening prioriterer høgskolen utdanningskvalitet og kvalitetsarbeid generelt.

Komiteen har merket seg at institusjonen prioriterer undervisning og kvalitetssikring så høyt, at man i en vanskelig økonomisksituasjon i størst mulig grad skjermer disse aktivitetene. Komiteen har derfor ikke kunnet gå i detalj på hvordan vurderinger av kvalitetsarbeidet har bidratt til ressursstyring og prioriteringer når det gjelder menneskelig ressurser, infrastruktur og service.

2.9 Studentenes medvirkning og fokus på det totale arbeidsmiljø

Evalueringskriterium:
Ved evaluering av system for kvalitetssikring vil det bli lagt vekt på at systemet omfatter studentenes aktive medvirkning i kvalitetsarbeidet og fokus på det totale læringsmiljøet.

Kort beskrivelse av Studentenes aktive medvirkning:
Studentene er representert i styret, instituttstyrene, Studieutvalg, LMU og alle andre utvalg som har med utdanningskvalitet å gjøre. Studentene har vært representert i arbeidsgruppene som har laget handlingsplan for studiekvalitet og som har utarbeidet høgskolens *System for sikring og utvikling av utdanningskvalitet*.

Studentutvalget skal være høringsinnstans i kvalitetsarbeidet, både med hensyn til utforming og når det gjelder rapporter. Det er månedlige møter mellom leder og nestleder i Studentutvalget og ledelsen.

Studentene er også involvert i kvalitetsarbeidet gjennom årlige studentevalueringene av undervisning, studieprogram og læringsmiljø, jf. kapitel 2.5 ovenfor. Det foregår i tillegg kontinuerlig evaluering av undervisningen. Denne foregår normalt som samtaler mellom lærer og student(er).

Studentene kan ta opp problemer på ulike nivå i organisasjonen. Foruten faglærerne, er studiekontaktene, studiesjef, prorektor og rektor viktige i denne forbindelse. Studentene kan også henvende seg gjennom Studentutvalget.

Kort beskrivelse av høgskolens fokus på det totale læringsmiljø:
System for sikring og utvikling av utdanningskvalitet krever at LMU hver 1.mars avlegger en rapport som gir oversikt over og en vurdering av status for arbeidet med læringsmiljøet. Rapporten skal bl.a. inneholde rapport for utvalgets arbeid, en vurdering av læringsmiljøet på institusjonen, herunder det fysiske og psykiske arbeidsmiljø og en bred vurdering av situasjonen når det gjelder lokaler og utstyr, samt en oversikt over gjennomførte tiltak og eventuelle forslag til tiltak for å bedre læringsmiljøet.

Kvalitetssikringssystemet har et eget punkt for biblioteket som krever at det årlig gjøres en vurdering av om samlinger og bibliotektilbud for øvrig er relevante og tilfredsstillende i forhold til behov relatert til studietilbud, studenter og fagpersonale. Høgskolen har planer om et nytt tilbygg som vil være ferdig om et par år. I de nye lokalene skal læringsmiljøet for studentene prioriteres. Biblioteket styrkes blant annet med flere pc-rom og lytterom.

Høgskolen arrangerer mange konserter og har også andre arrangementer av faglig og sosial karakter. Også studentutvalget er aktive i forhold til sosiale fellesarrangementer. Både studentutvalget og LMU har opplegg for å integrere de utenlandske studentene.

Høgskolen er tilknyttet helsetjenesten ved Universitetet i Oslo. Det er kort avstand hit. I tillegg har høgskolen direkte linje til helsetjenesten i krisesituasjoner. Det er utpekt personer med et særskilt ansvar for studenter som får problemer av psykososial karakter.

Studentutvalget var opptatt av sin rolle i å bygge det sosiale studiemiljøet. Utvalget var også opptatt av de utenlandske studentene. De hadde systematisk kontakt med dem og hadde ulike arrangementer for å integrere dem i studentmiljøet på høgskolen.

Vurdering av studentenes aktive medvirkning:
Komiteen fikk inntrykk av at studentenes medvirkning generelt er rimelig god. Studentene er representert i utvalgene som har ansvar i kvalitetsarbeidet og i mange andre utvalg ved

institusjonen. Det kan være vanskelig å finne studentrepresentanter, og Studentutvalget legger ned et betydelig arbeid for å få dette til. Institusjonen bør vurdere tiltak for å lette dette arbeidet og bør også ha en ordning med vararepresentanter i særlig viktige utvalg.

De studenttillitsvalgte var engasjerte i og opptatt av kvalitetsarbeidet generelt. Møter mellom ledelsen og studenttillitsvalgte er på plass. Utvalgets funksjon som høringsinstans i kvalitetsarbeidet bør styrkes.

Studentene kan medvirke i årlige evalueringer av undervisning, studieprogram og læringsmiljø, organisert som webbaserte spørreskjema. Tilrettelegging for deltakelse er på plass, men svarprosenten var varierende, og det blir viktig å følge dette opp framover. Faglærernes rapportering om gjennomføring av evaluering av undervisning hadde i år lav svarprosent, og dette bør følges opp. Studentene var godt orientert om evalueringsordningene og evalueringshåndboken. Selve systemet for kvalitetsarbeidet ved høgskolen var imidlertid dårligere kjent. Høgskolen bør prioritere informasjon om dette i tiden framover.

Generelt gav studentene uttrykk for at de ble positivt møtt og tatt på alvor ved henvendelser til høgskolen. Et sitat fra intervjuene kan stå som illustrasjon på den gode omtanke høgskolen generelt synes å ha for sine studenter: ”*Det viktigste kvalitetsaspektet ved denne høgskolen er en sterk kultur for at institusjonen er opptatt av å ta vare på den enkelte student og bidra til å utvikle ham eller henne videre på studentens egne premisser.”*

Vurdering av høgskolens fokus på det totale læringsmiljøet:
LMU er på plass og har ser ut til å ha funnet sin funksjon på institusjonen. LMU kan likevel trekkes mer aktivt inn i *System for sikring og utvikling av utdanningskvalitet*.

Komiteen fikk inntrykk av at høgskolen hittil har hatt mest fokus på det fysiske læringsmiljøet. Likevel var både LMU, Utvalg for studiekvalitet og ledelsen klar over utfordringer i det psykososiale læringsmiljøet. Tette og gode relasjoner mellom studentene og deres lærere i hovedinstrument kan også være en styrke i denne sammenheng.

Institusjonen var opptatt av å arrangere faglige og sosiale arrangementer. Som nevnt bør høgskolen vurdere å organisere fora som likner på fagråd for studentene. Det var tiltak for å integrere de utenlandske studentene.

Studentutvalget gjorde også en tydelig innsats i forhold til det sosiale miljøet på høgskolen. I samtalen med komiteen framholdt flere av studentene at dette var viktig å gripe fatt i. Utvalget la vekt på å trekke utenlandske studenter inn i studentmiljøet.

Evalueringen av læringsmiljøet som nylig er foretatt blant studenter på første året i kandidatstudiet viste at rundt 80% av de som svarte, vurderte trivsel og det sosiale miljøet som meget godt eller godt. Det er likevel relativt mange som synes at forholdene kan legges bedre til rette for et godt sosialt miljø, og studentene ønsker seg flere aktiviteter som omfatter større studentgrupper. Som sagt er evalueringsrapportene helt ferske, men alle relevante utvalg og ledelsen ved institusjonen gav inntrykk av stor vilje til å følge disse opp.

Konklusjon
Studentene ved Norges musikkhøgskole har kanaler for innflytelse. Det er studentrepresentasjon i alle styrer og aktuelle utvalg, men det er krevende å få nok representanter. Studentene har også påvirkningsmuligheter gjennom evalueringer, og det virker som om studentenes tilbakemeldinger tas på alvor og følges opp.

Komiteen fikk inntrykk av at høgskolen vektlegger studentenes læringsmiljø på en tilfredsstillende måte. LMU er på plass og er trukket inn i kvalitetssikringsarbeidet. Komiteen oppfattet det som at det fysiske miljøet har vært prioritert. Midlertidige lokaler langt fra hovedcampus er ikke tilfredsstillende, og et nybygg vil løse problemene.

Høgskolen arrangerer faglige og sosiale arrangementer. Institusjonen var bevisst i forhold til problemer av psykososial karakter, og institusjonen har systemer for å håndtere slike.

Studentutvalget var opptatt av å bidra til å bygge et godt sosialt miljø. De var også meget bevisst på å dra utenlandske studenter aktivt med i studentmiljøet.

2.10 Rapport om kvalitetsarbeidet

Evalueringskriterium:
Ved evaluering av system for kvalitetssikring vil det bli lagt vekt på at systemet omfatter en årlig rapport om kvalitetsarbeidet til institusjonens styre, som gir en helhetlig og overordnet vurdering av studiekvaliteten ved institusjonen og oversikt over opplegg og tiltak i kvalitetsarbeidet.

Kort beskrivelse:
Rapport om arbeidet med sikring og utvikling av utdanningskvalitet for 2003 ved Norges musikkhøgskole ble behandlet i Studieutvalget 8.juni. Rapporten er den første i henhold til høgskolens system for sikring og utvikling av utdanningskvalitet. Rapporten er bygget opp på samme måte som system for kvalitetssikring, med vurderinger innen følgende områder:

1. Søkere, søknadsprosedyre og opptak
2. Studietilbud
3. Studentevalueringer av studier og undervisning
4. Studenter og gjennomføring av studier
5. Fagpersonalets kompetanse
6. Læringsmiljø: lokaler og utstyr
7. Styringsordning og styringsorganer
8. Administrative stillings- og funksjonsbeskrivelser
9. Lover, forskrifter, regler og retningslinjer
10. Rutinebeskrivelser

Systemet har vært i funksjon i mindre enn et halvår og rapporten er derfor ikke fullstendig på alle punkter. Alle forhold som inngår i systemet er likevel omtalt, med beskrivelse av status for arbeidet.

Vurdering:
Årsrapport om arbeidet med sikring og utvikling av studiekvalitet ved Norges musikkhøgskole omhandler arbeidet i 2003. Rapporten i det vesentlige beskrivende og omhandler i stor grad innføringen av høgskolens system for kvalitetssikring og kvalitetsutvikling. Da systemet fortsatt er i implementeringsfasen, er ikke årets rapport basert på fullgode analyser av utdanningskvaliteten.

Høgskolen har startet arbeidet med rapport for kvalitetsarbeidet i 2004. De første rapportene fra studentevalueringene foreligger i det nye systemet og vil gi grunnlag for en rapport som er sterkere fokusert på analyser av utdanningskvaliteten. *System for sikring og utvikling av utdanningskvalitet* skal bygges ut skrittvis, og vil gi stadig bedre grunnlag for analyser og tiltak. Dette betyr at neste års rapport vil kunne bygge på datamateriale og analyser fra systemet, begrenset til et utvalg studenter.

Vurderinger av fagpersonalets kompetansebehov og rekrutteringsbehov til den faglige staben er ikke gjennomført ennå. Dette skal integreres i systemet, men komiteen har ikke sett konkrete planer. Kandidatundersøkelser skal også gjennomføres. Som tidligere nevnt, mener komiteen at høgskolen bør nytte potensialet i den kontinuerlige evalueringen av undervisningen bedre i rapporteringsøyemed.

Institusjonen vil ettersom systemet blir implementert, kunne lage stadig bedre rapporter og derved med større relevans iverksette korrigerende og forbedrende tiltak.

Konklusjon
System for kvalitetssikring og kvalitetsutvikling ved Norges musikkhøgskole er for nytt til at det er produsert en årsrapport som bygger fullt ut på det nye systemet.

Når det skisserte systemet er fullt ut implementert, vil det kunne produsere årsrapporter til styret som tilfredsstiller kravene.

3 Sammenfattende vurdering

I dette kapitlet vil kvalitetssystemet ved Norges musikkhøgskole kort drøftes i forhold til de krav som stilles i forskriften. Disse kravene er rettet mot systemets strukturelle oppbygging, den dokumentasjonen systemet frambringer og den egenevaluering som utføres på institusjonen.

3.1 Systemets strukturelle oppbygging

Styret har det øverste ansvaret for system for sikring og utvikling av utdanningskvalitet.

Styret har nedsatt et studieutvalg som et rådgivende utvalg for styret i utdanningsspørsmål. Utvalget er også delegert mye av ansvaret for utdanningskvaliteten. Rektor leder Studieutvalget som for øvrig består av prorektor, instituttlederne, faglærere, administrativt ansatte og studenter. Studieutvalget skal i følge mandatet ha et helhetsperspektiv på høgskolens undervisningsaktivitet, medregnet ansvar for utvikling av undervisningskvalitet. Studieutvalget har et underutvalg, Utvalget for utdanningskvalitet, som består av faglærere og studenter, samt en administrativt ansatt sekretær for utvalget. Dette utvalget samler og analyserer evalueringsinformasjon og sender den så videre til Studieutvalget. Disse utvalgene er begge helt sentrale i *System for sikring og utvikling av utdanningskvalitet.* Det er mange andre faste og midlertidige utvalg på høgskolen. Flere av disse kommer i inngrep med kvalitetsarbeidet Blant annet gjelder dette Læringsmiljøutvalget, Orkesterutvalget, Bibliotekutvalget, Konsertutvalget, Doktorgradsutvalget og FoU utvalget.

Høgskolen har tre institutter som igjen er inndelt i fagråd/grupper. Disse har ansvar for koordinering og faglig debatt. Instituttene tildeles relativt små økonomiske midler for faglig utvikling/kvalitetstiltak. Midler kan også søkes hos Utvalg for utdanningskvalitet. For lærerne er fagråd og institutter viktige fora i kvalitetsarbeidet. Studieprogrammene er imidlertid ikke tilknyttet bestemte institutter. For studentene er det derfor opprettet funksjoner som studiekontakter blant faglærerne.

Systemet legger til rette for aktiv deltaking fra både lærere og studenter. Imidlertid synes det for komiteen at mellomnivået i organisasjonen finnes personer og funksjoner som i dag ikke nyttes fullt ut i forhold til potensialet. Organiseringen er også kompleks, med svært mange utvalg. For studentene gir dette mange veier til innflytelse, men også mye arbeid i å finne representanter til alle aktuelle utvalg. Evaluering av undervisning og studieprogram er sentrale element i system for kvalitetssikring. Siden studieprogrammene på Norges musikkhøgskole ikke sorterer under gitte institutter, vil ansvarslinjene i System for sikring og utvikling av studiekvalitet bare delvis følge organisasjonsstrukturen. Det er komiteens inntrykk at strukturen fungerer. De sentrale utvalgene er på plass, kjenner sin rolle og fungerer bra. Komiteen vil likevel påpeke at ansvar og roller i systemet bør tydeliggjøres og gjøres bedre kjent. Komiteen fikk også inntrykk av at Studentutvalgets og Læringsmiljøutvalgets rolle i systemet bør følges opp, særlig i forhold til viktige saker og rapporter utvalgene skal få på høring.

Institusjonen er midt inne i en prosess med sikte på ny intern organisering. Ledelsen var opptatt av kvalitetsarbeidets plass i en eventuell ny framtidig organisasjonsmodell, og ivaretakelse av studieprogrammene og kvalitetssikringsperspektiver skal være et sentralt kriterium for vurdering av ulike alternativer. Det var også engasjement for kvalitetsarbeid generelt blant studenter og lærere. Komiteen er derfor overbevist om at kvalitetsarbeidet vil bli tatt vare på i en eventuell ny organisasjonsmodell.

Ad hoc problemer, eller ønskede endringer som enkeltstudenter kom med, ble ofte løst på en uformell måte. Slike henvendelser kom like gjerne direkte til ledelsen som "tjenestevei" i systemet. Komiteen fikk inntrykk av at organisasjonen fungerte relativt uformelt i sin løsning av denne type henvendelser. Dette fungerte tilsynelatende bra. Høgskolen gjør også en god innsats i å avdramatisere ønsker om å skifte hovedlærer. Det er også relativt vanlig å skifte lærer etter en viss tid. Ved direkte klager på lærere, er det etter komiteens mening viktig med en formell saksgang. Saksgangen er på plass og beskrevet i høgskolens evalueringshåndbok.

3.2 Dokumentasjonen systemet frambringer

Det er fastsatt rutiner og opplegg for innhenting av informasjon gjennom studentevalueringer, andre evalueringer og ulike typer statistikk. Ansvar for å foreta analyser og foreslå tiltak er fordelt og det er et system for hvordan resultatene skal rapporteres oppover i organisasjonen og til styret.

Studentevaluering av undervisningen er utviklet som et årlig webbasert spørreskjema med mulighet for avkryssing og åpne kommentarer. Dette er tatt i bruk, men er i år begrenset til første- og andre års studenter. Studentens evaluering av studier og læringsmiljø er også utviklet som et webbasert spørreskjema med mulighet for avkryssing og åpne kommentarer. I år har denne evalueringen vært avgrenset til andreårs-studenter som avslutter første avdeling i kandidatstudiene. Det er planer for at denne evalueringen skal gjelde alle studenter som avslutter et fag eller studium. Informasjon fra evalueringene kommer først til Utvalg for studiekvalitet. Utvalgets første bearbeiding består i å splitte opp materialet og sende det til de ulike fagmiljøene, det vil si institutter og fagråd. Fagmiljøene skal deretter kommentere resultatene og foreslå tiltak. Utvalget for studiekvalitet foretar deretter en samlende analyse og sender samlet rapport til Studieutvalget. Denne inneholder også LMUs vurderinger av læringsmiljøet.

Rekrutteringstiltak, opptaksprøver, studentutveksling, etterutdanningskurs og eksamensavvikling evalueres særskilt. Kandidatundersøkelser har ikke vært foretatt siden 1995. Det er imidlertid planer om systematiske undersøkelser blant uteksaminerte kandidater etter ett, fem og ti år.

Det skal lages en årlig vurdering av fagstabens kompetansebehov og institusjonens rekrutteringsbehov. Denne er foreløpig ikke kommet på plass.

I tillegg til evalueringer, samles det inn annen relevant dokumentasjon, som søknadstall, tall for studieprogresjon og karakterer med videre.

Studieutvalget samler alle evalueringer og annet materiale i en samlende analyse. Studieutvalget rapporterer til styret og foreslår tiltak på institusjonelt nivå.

Systemet for å sikre og utvikle utdanningskvaliteten er på det nåværende tidspunkt ikke fullt implementert. Høgskolen har valgt en skrittvis innføring av sitt system. Dette er gjort dels for ikke å få for stort datamateriale i en innføringsfase og dels for å vinne aksept. Tanken er at når noen evalueringsresultater foreligger og kan tas i bruk, vil dette skape interesse for videre utvikling av systemet. Det foreligger klare planer og strategier for vider implementering av systemet.

Det foregår også såkalt kontinuerlig evaluering av undervisningen. Denne foregår ofte som dialog mellom lærer og student(er). Høgskolen har utarbeidet en evalueringshåndbok som gis alle lærere og studenter. Det var stor grad av kjennskap til håndboken. Faglærerne skal en gang årlig rapportere at evalueringen har funnet sted, men det rapporteres ikke fra innholdet i disse evalueringene.

Det er komiteens vurdering at et system for å innhente informasjon er på plass. Det samme gjelder ansvar for å analysere, foreslå tiltak og følge opp. Komiteen fikk også inntrykk av at det var stor interesse for evalueringsrapportene. Komiteen vil imidlertid påpeke at erfaringer fra den kontinuerlige evalueringen av undervisningen i dag ikke er gjenstand for drøfting og læring inn i organisasjonen. Komiteen har merket seg høgskolens vektlegging av å skjerme relasjonene og tillitsforholdene mellom lærer og student når det gjelder én til én undervisningen. Etter komiteens mening bør en søke å finne måter for erfaringsutveksling som ikke innebærer brudd i tillitsforholdet mellom lærer og student. Høgskolen benytter flere undervisningsformer enn én til én, men heller ikke fra disse rapporteres evalueringene fra den kontinuerlige evalueringen oppover i systemet. På dette område eksisterte det imidlertid planer om rapportering inn i systemet. For studentene er denne evalueringen svært viktig. Det er tiltak i denne sammenheng de ser direkte. I dag er grepet om gjennomføringen av disse evalueringene også litt løst. Det er kun opp til den enkelte faglærer å følge opp.

3.3 Institusjonens egen evaluering av utdanningskvaliteten

Høgskolen fokuserer på følgende seks områder i kvalitetsarbeidet:

- søkere,
- søknadsprosedyrer og opptak,
- studietilbud,
- studentevalueringer av studier og undervisning,
- studenter og gjennomføring av studier,
- fagpersonalets kompetanse og læringsmiljø, lokaler og utstyr.

I tillegg inngår følgende områder som en del av systemet: styringsordninger og styringsorganer, stillings- og funksjonsbeskrivelser, lover, forskrifter regler og retningslinjer og rutinebeskrivelser. Det er etter komiteens vurdering en god sammenheng mellom de viktigste satsingsområdene i høgskolens strategi og de områder en har valgt å fokusere i kvalitetsarbeidet. Høgskolen setter utdanningskvaliteten i fokus, og prioriterer utdanningsaktiviteten i ressursfordelingen ved institusjonen.

Nye studietilbud utarbeides i instituttene og kvalitetssikres gjennom intern høring i alle fagmiljø på høgskolen. De drøftes deretter av Studieutvalget. Ekstern høring benyttes ikke, men dette er heller ikke vanlig i vitenskapelige høgskoler. Det er styret som avgjør igangsetting av nye studietilbud. Komiteen vurderer det som at den medvirkning og tverrfaglighet som framkommer i utviklingen av nye studieprogram ved høgskolen er positiv.

Det er generelt stor entusiasme i kvalitetsarbeidet ved høgskolen. Høgskolen viser vilje til å evaluere utdanningskvaliteten og innføring av system for dette møter ingen motstand etter komiteens vurdering. Det er stor interesse for de evaluerings rapporter som nå foreligger. Viljen til å bruke resultater fra evalueringer og andre rapporter til å iverksette tiltak synes høy.

Også i dag legges det stor vekt på å finne løsninger dersom studenter eller lærere klager. Dette skjer imidlertid ofte ad hoc på bakgrunn av direkte henvendelser til rektor, prorektor, studiesjef, studiekontakt eller andre.

Innføringen av høgskolens nye *System for sikring og utvikling av utdanningskvalitet* vil gi mer systematisk informasjon fra store grupper av studenter, og også sammenholde disse med annen sentral informasjon. Dette gir høgskolen en bedre bakgrunn for institusjonens egen evaluering av utdanningskvaliteten. Faglige og strategiske valg vil derfor ha et bredere og sikrere analytisk fundament med det systemet høgskolen nå innfører.

4 Konklusjon

4.1 Har Norges musikkhøgskole et tilfredsstilende system for kvalitetssikring?

Norges musikkhøgskole har utarbeidet et system for sikring og utvikling av utdanningskvalitet som etter komiteens mening er tilpasset institusjonens størrelse og egenart. Alle sentrale utvalg og funksjoner i systemet er på plass og i funksjon. Lærerne involveres gjennom deltakelse i utvalg og gjennom fagråd og institutter. Studentene involveres i systemet gjennom representasjon i utvalg og gjennom evalueringer. Studentutvalget er høringsinnstans og har jevnlige møter med ledelsen. Det er komiteens oppfatning at organiseringen innebærer noen utfordringer, men at det etablerte systemet likevel fungerer i praksis. Studenter og ansatte er involvert og sikret muligheter for innflytelse.

Det er utarbeidet systemer for evalueringer og annen datainnsamling, og implementeringen av disse er godt i gang. Systemet er på det nåværende tidspunkt ikke fullt ut implementert med hensyn til informasjonsinnhenting, men det finnes konkrete planer for en skrittvis utbygging av systemet. Informasjonen analyseres og tiltak foreslås. Det er stor vilje ti å finne løsninger på problemer studenter og lærere frambringer. Komiteen har merket seg at ledelsens håndtering av kvalitetssikring og kvalitetsutvikling omfattes av utbredt tillit blant ansatte og studenter, noe som gjør det rimelig å forvente at ledelsens strategi vil bli fulgt opp på alle nivå.

Nye studietilbud etableres relativt sjelden ved Norges musikkhøgskole. Høgskolen har nå nettopp avsluttet en større revisjon av sine studietilbud. Nye studieplaner kvalitetssikres gjennom høring i alle institusjonens fagmiljø.

Det er stor grad av studentutveksling ved Norges musikkhøgskole. Komiteen vurderer det som positivt at internasjonale utvekslinger følges opp med klare avtaler for studentenes læring.

På bakgrunn av ovenstående vil den sakkyndige komiteen anbefale at system for kvalitetssikring ved Norges musikkhøgskole godkjennes.

4.2 Komiteens påpekning av områder for videre utvikling

Komiteen har underveis i de vurderinger som er gjort i kapitel 2 påpekt områder for videre utvikling av system for kvalitetssikring og kvalitetsarbeidet generelt. Komiteens anbefalinger oppsummeres punktvis nedenfor:

- Norges musikkhøgskole er inne i en debatt om eventuell ny organisasjonsmodell for høgskolen. Det er viktig å tilpasse systemet for kvalitetssikring en eventuell ny organisasjonsmodell. Komiteen vil i så måte framholde at den har møtt dyktige mennesker på grunnplanet og mellomnivået i organisasjonen som i større grad kunne vært benyttet i kvalitetsarbeidet. Komiteen tenker i særlig studiekontakter og instituttledere i denne forbindelse.
- Høgskolen bør tydeliggjøre kommunikasjonsveiene og informasjonsflyten i *System for sikring og utvikling av utdanningskvalitet*. Komiteen vil anbefale at høgskolen utarbeider en grafisk framstilling som viser informasjonsflyt og ansvarslinjer i systemet. En slik skisse bør også vise når rapportering skal foreligge og når viktige beslutninger foretas. Den bør også gjøres tilgjengelig for alle impliserte. Dette var det konkrete planer om. Detaljene i systemet må også gjøres bedre kjent. Behovet er stort blant studentene, men eksisterer også i noen grad blant de ansatte.

- Høgskolen har gode overordnede mål for sitt kvalitetsarbeid, men bør prioritere å operasjonalisere sentrale delmål.
- Høgskolen synes å ha et omfattende antall utvalg hvis innbyrdes rolle og ansvarsforhold bør avklares og tydeliggjøres.
- Høgskolen har kommet langt når det gjelder å utvikle systemer og rutiner i kvalitetsarbeidet rettet mot studentene. Når det gjelder tiltak rettet mot personalet, var det komiteens inntrykk at det er ideer og strategier, men her er implementeringen av faste rutiner og tiltak kommet kortere. Komiteen vil i så måte påpeke at Studieutvalgets planlagte årlige vurderingen av kompetanse- og utviklingsbehov hos personalet bør iverksettes.
- Norges musikkhøgskole er en institusjon som nødvendigvis i stor grad må ha mange timelærere. Det er viktig at høgskolen har et system for å trekke disse inn i kvalitetsarbeidet i tilstrekkelig grad. For alle emner bør en fast ansatt ha et overordnet ansvar. Fordelingen av fast ansatte og timelærere må overvåkes, slik at ikke det kontinuerlige kvalitetsarbeidet blir skadelidende.
- Studentenes rolle som høringsinnstans er formelt på plass, men bør styrkes i praksis.
- Utvalg for utdanningskvalitet, som er et underutvalg under Studieutvalget, har en sentral plass i høgskolens kvalitetsarbeid. Utvalget ser ut til å fungere meget godt. Komiteen vil foreslå at det i noe større grad trekkes veksler på Læringsmiljøutvalget, særlig med hensyn til utforming av spørreskjemaet som nyttes for studentenes vurdering av læringsmiljøet.
- Årsrapporten om kvalitetsarbeid som nå foreligger omhandler arbeidet i 2003. Denne er i stor grad en beskrivelse av innføringen av systemet for å sikre og utvikle utdanningskvalitet. Dette er for så vidt naturlig i en fase hvor selve systemet er under implementering. Det er viktig at framtidige rapporter retter fokus mot analyser av utdanningskvaliteten som sådan og de tiltak institusjonen vil iverksette for å styrke denne.

5 APPENDIKS

5.1 Sakkyndig komité

Sakkyndig komité har hatt følgende sammensetning:

- Høgskoledosen Knut Brautaset, Høgskolen i Agder (leder)
- Professor Kirsten Hofgaard Lycke, Universitetet i Oslo
- Professor Hanne Foss Hansen, København universitet
- Student Julia Holte Sempler, Universitetet i Tromsø

Rådgiver Wenche Froestad, NOKUT, har vært komiteens sekretær.

5.2 Komiteens mandat

Oppgaven til sakkyndig komité er å vurdere om system for kvalitetssikring ved Norges musikkhøgskole tilfredsstiller kravene til interne systemer for kvalitetssikring gitt i gjeldende forskrift og evalueringskriterier.

Vurderingsgrunnlaget til komiteen er gitt i § 4 i Utdannings- og forskningsdepartementets forskrift av 2. januar 2003 om akkreditering, evaluering og godkjenning etter lov om universiteter og høgskoler og lov om private høgskoler, og evalueringskriterier fastsatt av NOKUT 5. mai 2003 med hjemmel i departementets forskrift.

Komiteens vurdering skal baseres på følgende materiale:

- Dokumentasjon av kvalitetssikring og kvalitetsarbeid som institusjonen legger fram, bl.a. planlagte årsrapporter om kvalitetsarbeidet. Komiteen kan ellers be om få seg forelagt et hvilket som helst materiale som den anser å være av betydning for vurderingen.
- Komiteens erfaringer og funn ved institusjonsbesøk. Ved institusjonsbesøk skal komiteen ha kontakt med representanter for ledelse, faglig og administrativt personale og studenter. For øvrig avgjør komiteen selv hvem den vil treffe og hvilke enheter den vil besøke.

Komiteen skal nedfelle sine vurderinger og konklusjoner i en skriftlig rapport. Rapporten skal gi en entydig og begrunnet konklusjon om hvorvidt Norges musikkhøgskoles system for kvalitetssikring er tilfredsstillende. Komiteen skal også gi råd om det videre kvalitetsarbeidet ved institusjonen.

Komiteen skal kvalitetssikre rapportens faktiske opplysninger før den avgis.

Komiteen arbeider på oppdrag fra NOKUT og avgir sin rapport dit.

5.3 Evalueringskriterier

System for kvalitetssikring skal omfatte hele institusjonen og gjelder de delene av virksomheten som er relatert til studiekvalitet og det totale læringsmiljøet, for alle studietilbud som institusjonen har ansvaret for, internt og eksternt. Evalueringen vektlegger derfor også å gi en helhetlig vurdering av systemet i henhold til forskriftens krav. Følgende kriterier har ligget til grunn for evalueringen:

1. klargjøring av hvordan arbeidet med studiekvalitet inngår som en del av institusjonens strategiske arbeid
2. institusjonens definerte mål for kvalitetsarbeidet
3. forankring av kvalitetsarbeidet i ledelsen på alle nivå i organisasjonen
4. organisering av kvalitetsarbeidet i rutiner og tiltak som sikrer bred medvirkning, med definerte ansvarsforhold og myndighetsfordeling for de ulike ledd i arbeidet
5. innhenting og behandling av data og informasjon fra evalueringer som er nødvendig for å gi tilfredsstillende vurderinger av kvaliteten i alle studieenheter, og akkumulert på overordnede nivå i institusjonen
6. analyse av informasjonen og vurdering av måloppnåelse i kvalitetsarbeidet
7. bruk av resultatene fra kvalitetsarbeidet som grunnlag for beslutninger og tiltak, med sikte på å sikre og videreutvikle studiekvaliteten
8. klargjøring av hvordan kvalitetsarbeidet bidrar til ressursstyring og prioriteringer ved institusjonen (menneskelig ressurser, infrastruktur, service)
9. studentenes aktive medvirkning i kvalitetsarbeidet og fokus på det totale læringsmiljøet
10. en årlig rapport om kvalitetsarbeidet til institusjonens styre, som gir en helhetlig og overordnet vurdering av studiekvaliteten ved institusjonen og oversikt over opplegg og tiltak i kvalitetsarbeidet.

5.4 Dokumentasjon fra Norges musikkhøgskole

Følgende skriftlig dokumentasjon ligger til grunn for den sakkyndige vurderingen:

- Beskrivelse av system for kvalitetssikring, vedtatt av styret 18. desember 2004
- Årsrapport om kvalitetssikring pr juni 2004 m/vedlegg, behandlet i styret 18. juni 2004
- NMHs strategiske plan 2003 — 2007
- Kort presentasjon av Norges musikkhøgskole, www.nmh.no, med en del nøkkeltall for virksomheten
- Forskrift om studiene ved Norges musikkhøgskole
- Budsjettframlegg for 2005, med rapporter om virksomheten i 2003 og statistiske opplysninger i tabellform (bakerst i dokumentet)
- Studieorientering 2004-05, som gir god oversikt over studiene
- Brosjyre om videreutdanningstilbud 2004-05
- To eksempler på studieplaner, for kandidatstudiet i utøving — klassisk og mastergradsstudiet i utøving
- Opptakt 2003-04, som er et informasjonshefte til studenter og lærere ved studiestart hver høst, med bl.a. oversikt over styringsstruktur og annen informasjon

- Studentevaluering av undervisning studieåret 2003-2004 – generell rapport, fellesfag i kandidatsstudiene
- Studentevaluering av studietilbud og læringsmiljø studieåret 2003-2004 – generell rapport
- Informasjonsbrev til fagpersonalet om studentevalueringer våren 2004
- Organisasjonskart og informasjon om Institutt for musikkpedagogikk, musikkteori og skapende musikkfag
- Organisasjonskart og informasjon om Institutt for orkesterinstrumenter